

# Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

## Soevereiniteitsprobleem van het Parlement in de Unie van Zuid-Afrika

Een van de eerste openbare verklaringen van de nieuwe eerste-minister van Zuid-Afrika, advocaat J. G. Strijdom, bevatte de belofte de soevereiniteit van het parlement te herstellen.

Wat wordt in Zuid-Afrika bedoeld met «soevereiniteit van het parlement» en in hoever was deze soevereiniteit aangetast?

De Unie van Zuid-Afrika is een soevereine staat, dominion genoemd, sedert 11 December 1931 toen het Britse parlement door het Statuut (wet) van Westminster de beperkingen op haar soevereiniteit afschafte. De belangrijkste punten van het Statuut van Westminster in dit verband zijn :

- 1) Afschaffing van de «Colonial Laws Validity Act (1865)» die bepaalde dat een wet aangenomen door het parlement van een Britse kolonie slechts in zover geldig was als ze niet in strijd was met een wet van het Britse parlement die uitdrukkelijk voor deze kolonie was gemaakt.
- 2) Geen wet van een dominionparlement is nietig omdat ze in strijd is met een Britse wet.
- 3) Dominionparlementen hebben het recht extraterritoriale wetten te maken.
- 4) Geen wet van het Verenigd Koninkrijk zal voortaan in een dominion gelden tenzij dit dominion er uitdrukkelijk om verzocht heeft.

In 1934 aanvaardde het parlement van de Unie een wet waarin uitdrukkelijk verklaard wordt dat sedert 11 December 1931 wetten van het Verenigd Koninkrijk niet meer in de Unie van Zuid-Afrika van toepassing zullen zijn en waarin de artikels van het statuut van Westminster die op de Unie betrekking hebben als bijlage zijn opgenomen (Statuutwet n° 69 van 1934). Hiermee was de Unie van Zuid-Afrika een volkomen soevereine staat geworden.

Wat wordt bedoeld met soevereiniteit van het parlement waarover eerste-minister J. G. Strijdom sprak? Volgens Britse opvatting is het parlement van het Verenigd Koninkrijk soeverein in deze zin dat het het recht heeft om het even welke wet te maken, te wijzigen of te vernietigen (1). Verder heeft geen persoon of instelling (onder zijn gezag) het recht wetten van het parlement ter zijde te stellen. Geen gerechtshof in Groot-Brittannië is dan ook bevoegd om te verklaren dat een wet van het par-

lement niet toepasselijk is (2). (Ditzelfde principe geldt ook in België.) In sommige landen bezitten de gerechtshoven wel het gezag om te verklaren dat een wet van het parlement niet van toepassing of nietig is. Dit gebruik zou afkomstig zijn van de Verenigde Staten van Amerika waar het «Supreme Court» de macht bezit om een wet die in strijd met de grondwet is, buiten werking te stellen. Ditzelfde principe geldt ook in Canada, Australië, India en Ceylon (3). In Zuid-Afrika is de toestand op het ogenblik tamelijk verward. Constitutionele moeilijkheden begonnen in 1952 doordat de Zuid-Afrika Wet van 1909 op verschillende manieren geïnterpreteerd werd en doordat het appelhof in strijd met een vroeger beslissing (1937) nu besloot het toetsingsrecht over parlements wetten te bezitten.

Wat is de Zuid-Afrika Wet of South Africa Act (1909)? Het is het pakt waarop de Unie van Zuid-Afrika tot stand is gekomen. In 1909 besloten de vier zelfregerende Britse kolonies in Zuid-Afrika, nl. Kaap de Goede Hoop Kolonie, Transvaal, Oranjerivier Kolonie en Natal een Unie te vormen. In een Nationale Conventie (1908-1909) waren ze overeengekomen over de wijze waarop de Unie van Zuid-Afrika zou gevormd en geregeerd worden. Deze overeenkomst werd aanvaard door de parlementen van Transvaal, Kaap de Goede Hoop en Oranjerivier Kolonie en door een referendum in Natal. Daarop werd het Britse parlement verzocht dit pakt als een wet aan te nemen. De Zuid-Afrika Wet kwam tot stand in het Britse parlement in 1909. Ingevolge de Zuid-Afrika Wet die als de grondwet van Zuid-Afrika wordt beschouwd werd de Unie van Zuid-Afrika opgericht op 31 Mei 1910. Art. 152 van de Zuid-Afrika Wet bepaalt dat een gewone wet volstaat om een artikel van de Zuid-Afrika Wet te wijzigen, maar dat een herroeping of wijziging van artikelen 33 en 34 (nu vervallen), 35, 137 en 152 niet geldig zal zijn tenzij de wijzigingswet in een gezamenlijke zitting van senaat en volksraad door een meerderheid van twee derden van het totale aantal leden van beide huizen in derde lezing goedgekeurd is geworden.

Nog steeds was de Unie een zelfregerende kolonie van het Britse Rijk. De geleidelijke emancipatie van de Unie tot onafhankelijke staat binnen het Britse Gemeenbest van Naties werd pas wettelijk volledig erkend in het hierboven vermelde Statuut van West-

minster (1931). Hierdoor werden Canada, Australië, Zuid-Arika, Nieuw-Zeeland, de Ierse Vrijstaat en Newfoundland dominions. Dit zijn zelfstandige staten die deel uitmaken van het Britse Gemeenebest, op gelijke voet met het Verenigd Koninkrijk, in geen enkel opzicht aan elkaar ondergeschikt en verenigd door een gemeenschappelijke trouw aan de kroon. Ten einde deze status van de Unie wettelijk vast te leggen werd de Statuswet n° 69, van 1934, in het Unieparlement aangenomen. Artikel 2 hiervan bepaalt: «Die Parlement van die Unie is die soewereine wetgevende gesag in en oor die Unie en, nie-teenstaande enigiets in 'n ander wet vervat, sal geen wet van die Parlement van die Verenigde Koninkrijk en Noord-Ierland gemaak na die 11<sup>de</sup> dag van Desember 1931 in die Unie as deel van die reg van die Unie geld of geag word te geld nie tensy uit kragte van 'n wet van die Parlement van die Unie.»

Wanneer we de uitdrukking «die soewereine wetgevende gesag» opvatten in Britse geest dan stemt dit overeen met een appelhofuitspraak te Bloemfontein van 1937 dat het hof niet het recht heeft zich uit te laten over de toepasselijkheid van een wet van het parlement (4). Dit zou dus betekenen dat het soevereine parlement van de Unie van Zuid-Afrika om het even welk artikel van de Zuid-Afrika Wet kan wijzigen, zelfs in strijd met de bepalingen van deze wet zelf en de gerechtshoven deze wetten niet nietig of ontoepasselijk mogen verklaren. Men kan echter ook redeneren dat het Unie-parlement soeverein is, maar onderworpen aan zijn eigen regels en wetten. Dan nog kan men tot twee verschillende gevolgtrekkingen komen, nl.:

1) De Zuid-Afrika Wet is de grondwet van de Unie en moet integraal toegepast worden. Zij kan slechts gewijzigd worden in overeenstemming met de erin vervatte bepalingen; of

2) De Zuid-Afrika Wet is een wet van het Britse parlement en dus heeft het parlement van de Unie sedert het Statuut van Westminster het recht wetten te maken in strijd met de Zuid-Afrika Wet. (Dus in strijd met de bepalingen van artikelen 35, 37 en 152.) In 1952 liet de Unieregering onder eerste-minister Malan met een gewone meerderheid in afzonderlijke zitting van Senaat en Volksraad het stemrecht van de kleurlingen wijzigen (5). Nu vereist artikel 35 van de Zuid-Afrika Wet dat een in de Kaapprovincie verworven stemrecht niet op grond van ras of kleur kan gewijzigd worden, tenzij een zodanige wijziging in een gezamenlijke zitting van Senaat en Volksraad met een meerderheid van twee derden van het totale aantal leden van beide huizen in derde lezing goedgekeurd wordt. Was deze restrictie of «verschaning» nog van kracht? De regering, zich beroepende op de soevereiniteit van het parlement, oordeelde van niet, de oppositie, oordelend dat het parlement nog steeds door de Zuid-Afrika Wet gebonden was, oordeelde van wel en beriep zich op het precedent dat in 1937 onder eerste-minister generaal Hertzog, de naturellen-vertegenwoordiging (6), voorzien in ditzelfde artikel 35, gewijzigd werd met inachtneming van de in de Zuid-Afrika Wet voorgeschreven procedure (7). Verder kan de aandacht gevestigd worden op de debatten in de Volksraad voor de aanname van het Statuut van Westminster, waarbij vanwege de regering aangevoerd werd dat het parlement de morele verplichting had de «verschanste» artikelen 35 en 137 van de Zuid-Afrika Wet naar geest en letter te eerbiedigen. Een resolutie in die zin werd aangenomen (8).

Toen de wet tot wijziging van het kleurlingenstem-

recht in 1952 aangenomen werd, zonder dat de in artikel 35 voorgeschreven procedure gevolgd werd, tekenden enkele kleurlingen verzet aan tegen de nieuwe wet. De zaak kwam voor het Appelhof. In strijd met de beslissing van 1937, dat de hoven niet het recht hebben een oordeel uit te spreken over een wet van het parlement, besliste het Appelhof ditmaal (1952) wel over de bevoegdheid te beschikken een oordeel over de wet uit te spreken en verklaarde daarop de wijziging van artikel 35 nietig.

In plaats van het standpunt van de soevereiniteit van het parlement te handhaven en het Appelhof en elk hof het toetsingsrecht over wetten van het parlement te onzeggen, besloot de regering een nieuw hof tot stand te brengen, ditmaal uitdrukkelijk met de bevoegdheid bekleed om over de rechtsgeldigheid van parlements wetten te beslissen. De wet tot oprichting van een nieuw hof werd aangenomen door Volksraad en Senaat. Een nieuw gerechtshof genoemd: «Hoog Hof van het Parlement» (High Court of Parliament) werd gesticht. Het was samengesteld uit alle leden van Volksraad en Senaat. Het is belangwekkend hierbij aan te stippen dat de nationale regering van Dr Malan, gesteund door de «Nasionale Party», hiermee een zuiver Britse instelling in Zuid-Afrika overplante. In het Verenigd Koninkrijk zijn inderdaad het House of Commons en het House of Lords, behalve wetgevende kamers, tevens gerechtshoven voor wat betreft inbreuken op hun privileges. Zij vormen het Britse «High Court of Parliament». Het House of Lords is daarenboven het hoogste appelhof in Groot-Brittannië (9).

Bij het nieuwe Zuidafrikaanse gerechtshof, het «Hoog Hof van het Parlement», tekende de minister van Binnenlandse Zaken beroep aan tegen de beslissing van het Appelhof. De uitspraak van dit Hoog Hof van het Parlement luidde dat het parlement van de Unie van Zuid-Afrika sedert het Statuut van Westminster (1931) volledig soeverein was en dat dus de wet op aparte kiezerslijsten voor blanken en kleurlingen volkomen wettelijk aangenomen was.

Ondertussen hadden de Kaapse kleurlingen bij het Kaapse Hooggerechtshof de rechtsgeldigheid van de wet op het oprichten van een Hoog Hof van het Parlement in twijfel getrokken. Het Kaapse Hooggerechtshof was van oordeel dat volgens de beslissing van het Appelhof te Bloemfontein artikel 35 van de Zuid-Afrika Wet nog steeds verschanst was en dus een meerderheid van twee derden en het volgen van de voorgeschreven procedure vereisten waren voor de wijziging. Bijgevolg oordeelde het geen enkel hof, dat zelf niet tot stand was gekomen met inachtneming van deze vereisten, bevoegd om de geldigheid te overwegen van een wet tot wijziging van de verschanste artikelen, die door het Appelhof ongeldig verklaard was. In de wet tot oprichting van het Hoog Hof van het Parlement was deze bevoegdheid precies uitdrukkelijk toegekend. Het Kaapse Hooggerechtshof besloot bijgevolg dat de wet tot oprichting van het Hoog Hof van het Parlement nietig was.

Hiertegen tekende de minister van Binnenlandse Zaken beroep aan, maar het Appelhof te Bloemfontein wees dit van de hand en verklaarde onder meer dat het Hoog Hof van het Parlement niet als een gerechtshof kon beschouwd worden, want dat dit slechts het parlement onder een andere naam was.

Hierbij legde de «Nasionale» regering zich neer en zag er ook voorlopig van af de soevereiniteit van het parlement tegenover de gerechtshoven te bevestigen. De kleurlingen bleven op de gemeenschappelijke kiezerslijst en stemden in 1953 nog steeds samen met

de blanken. De Nasionale Party schreef hierop in haar verkiezingsprogramma het herstel van de soevereiniteit van het parlement. Ze behaalde de overwinning in de verkiezing van 1953. Tot nu toe werd geen poging aangewend om de soevereiniteit van het parlement te herstellen. Wel probeerde Dr Malan door een accoord met sommige conservatieve leden van de oppositie de meerderheid van twee derden te behalen. Een gemeenschappelijke zitting van Volksraad en Senaat werd belegd, maar de regering had negen stemmen te kort. Hiermee had de regering de facto erkend, dat de verschansing van artikel 35 (en artikel 37) nog steeds van kracht was. Zo bleef de zaak onder het bewind van Dr Malan.

De nieuwe regering van eerste-minister Strijdom liet in de openingsrede van de nieuwe zitting van het parlement (21 Januari 1955) door de goeverneur-generaal verklaren dat aandacht zal geschonken worden aan het vraagstuk betreffende de soevereiniteit van het parlement en de aparte vertegenwoordiging van kiezers.

Het herstel van de soevereiniteit van het parlement kan gebeuren door het aannemen van een wet die de gerechtshoven verbiedt parlementswetten te toetsen. Eenmaal zover, zal het soeverein parlement artikel 35 (en artikel 137!) kunnen wijzigen zonder de speciale

procedure van twee derden meerderheid in acht te nemen en geen gerechtshof zal de wijziging ontepasselijk kunnen verklaren. Maar steeds blijft de vraag: heeft in een democratische staat zelfs een soeverein parlement het morele recht om zijn eigen regels te overtreden?

*Dr Wilfried DE PAUW,  
Universiteit te Pretoria.*

(1) The only fundamental law is that Parliament is supreme. ... Strictly speaking, therefore, there is no constitutional law at all in Great Britain, there is only the arbitrary power of Parliament. J. Jennings: *The Law and the Constitution*, 4de uitg., blz. 64.

(2) Jennings, blz. 139.

(3) Ibid., blz. 140.

(4) *Ndlwana v. Hofmeyr*, N.O., 1937, Appellate Division.

(5) Kleurlingen: Volksgroep van gemengde afkomst van wie de meesten in de Kaapprovincie wonen en Afrikaans spreken. Niet verwarren met Bantoes (= naturellen = zwarten). De kleurlingen die in de Kaapprovincie aan de stemvereisten voldoen mogen op dezelfde kiezerslijsten als de blanken stemmen. De regering, in overeenstemming met de apartheidspolitiek van de Nasionale Party wenste de kleurlingen op aparte kiezerslijsten te laten stemmen voor blanke vertegenwoordigers die alleen de belangen van de kleurlingen zouden vertegenwoordigen.

(6) Volgens de Zuid-Afrika Wet, art. 137 zijn Engels en Hollands officiële talen. Ook dit artikel kan slechts met een 2/3 meerderheid en volgens de beschreven procedure gewijzigd worden. Dit gebeurde in 1925 toen bepaald werd dat Hollands ook Afrikaans insluit.

(7) Wet 12 van 1936.

(8) House of Assembly Debates, 1931, April 22, col. 2739.

(9) Jennings, blz. 105 et seq.

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 11 Juni 1954.

Voorzitter: M. Vandermersch.

Raadsheer-Verslaggever: M. Piret.

Procureur-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

**Eigendomsverkrijging.** — Een onderhandse akte ontrent een onroerend goed kan niet worden tegen-  
geworpen aan de tegenwoordige eigenaar van dat goed, zelfs al mocht hij kennis van die onderhandse akte hebben gedragen, mits zijn eigen rechtsvoorganger het tegen elkeen geldende eigendomsrecht heeft verkregen.

*Vroegere verkrijging van een gedeelte van een perceel door iemand bij onderhandse akte.*

De kennis, welke latere verkrijgers van het perceel mochten hebben gehad van voormelde onderhandse akte, gesloten tussen een van hun rechtsvoorgangers, vroegere eigenaar, en de rechtsvoorganger van dengene, die thans het hiervoren bedoelde gedeelte als zijn eigendom opeist, kan de eigendomsverkrijging van het gehele perceel door eerstgenoemden niet ongeldig maken, daar hun eigen rechtsvoorganger zelf het tegen elkeen geldend eigendomsrecht van het gehele perceel heeft verkregen en dit dus vermocht over te dragen.

Cs. Verhesschen t/ De Strijcker en Mariën.

Gelet op de bestreden vonnissen, door de Rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, in hoger beroep, dd. 23 October 1951 en 21 April 1952 gewezen;

Over het eerste middel: schending van artikel 1, bijzonder lid 1 der wet van 16 December 1851 op de

voorrechten en hypotheeken, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1924, en 97 der Grondwet, en, voor zover nodig, van artikelen 724, 1122 en 1165 van het Burgerlijk Wetboek,

hierdoor dat het bestreden vonnis van 23 October 1951, beslist hebbende dat het bewijs niet geleverd is dat de heer Hillaert, rechtsvoorganger van verweerdere, op het ogenblik van het verwerven van zijn perceel, kennis zou hebben gehad van het vroeger verwerven van het kwestieuze koertje door eisers, volgens onderhandse akte, er uit concludeerde, dat het zonder belang wordt na te gaan of een later rechtsvoorganger of verweerder zelf, op het ogenblik van hun aankoop, kennis hebben gehad van het bestaan van die akte, omdat alle rechthebbenden van de eerste verwerter (de heer Hillaert), als hij, dienen gehouden voor waarachtige eigenaars, tegen wie de onderhandse akte niet inroepbaar is,

*Eerste tak*, terwijl die beschouwingen, in zover ze de heer Hillaert beogen, afdoendheid missen ten overstaan van het middel opgeworpen door eisers en gehaald uit het kennen van de onderhandse akte door verweerdere zelf; het bestreden vonnis aldus zondigt wegens gebrek aan beweegredenen (schending van artikel 97 der Grondwet);

*Tweede tak*, terwijl, daar het niet gaat om algemene opvolgers of opvolgers ten algemenen titel, maar om opeenvolgende kopers van het kwestieuze erf, enkel de goede trouw van verweerdere zelf, op het ogenblik van hun eigen aankoopakten, ze zou hebben gemachtigd zich te beroepen op de vroegere overschrijving hiervan (bijzonder schending van artikel 1 der Hypotheekwet):

Overwegende dat, wat het eerste onderdeel betreft, de rechter over de grond hierop wijst dat niet bewezen is dat Adolf Hillaert, niet onmiddellijke rechtsvoorganger van verweerdere, kennis zou gehad hebben van de tussen een voorgaande eigenaar van het goed

en aanleggers' rechtsvoorganger gesloten onderhandse akte;

Dat hij er aan toevoegt dat het dienvolgens zonder belang is na te gaan of verweerders of hun onmiddellijke rechtsvoorgangers van gezegde onderhandse akte kennis hebben gehad, vermits zij in de rechten van Adolf Hillaert zijn getreden, die de ware eigenaar van het goed was geworden, en dat de onderhandse akte, waaraan zij vreemd waren, hun niet tegenstelbaar was;

Dat hij aldus op het voor hem aangevoerd middel een passend antwoord heeft verstrekt;

Dat het eerste onderdeel van het middel feitelijke grondslag mist;

Overwegende, wat het tweede onderdeel betreft, dat de rechter over de grond vaststelt dat Adolf Hillaert het litigieus perceel heeft verworven, en dit bij regelmatig overgeschreven authentieke akte, zonder kennis te hebben gehad van de onderhandse akte waardoor het eigendom van dit perceel op een derde was overgedragen geweest, en dat hij «de ware eigenaar» van gezegd perceel is geworden, met die klaarblijkelijk verstande dat hij ergo omnes eigenaar is geworden;

Dat hij vervolgens er op wijst dat de opeenvolgende verkrijgers van het goed op hun beurt eigenaars zijn geworden, daar zij in de rechten van hun rechtsvoorganger zijn getreden;

Dat hij terecht beschouwt dat de kennis welke deze latere verkrijgers zouden kunnen gehad hebben van de onderhandse akte, gesloten tussen een van hun rechtsvoorgangers, vroegere eigenaar, en aanleggers' rechtsvoorganger hun aanwerving niet meer ongeldig kon maken, vermits hun eigen rechtsvoorganger zelf een aan wie ook tegenstelbaar eigendomsrecht had verkregen en dit aldus mocht overdragen;

Dat het tweede onderdeel van het middel naar rechte faalt;

*Over het tweede en derde middel: (zonder belang).*

## HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 22 October 1954.

Voorzitter: M. Vandermersch.

Raadsheer-Verslaggever: M. Rutsaert.

Procureur-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

**Echtscheiding. — Rechtskarakter van de krachtens artikel 301 B.W. verschuldigde uitkering. — Schadevergoeding. — De verplichting tot het voldoen dezer uitkering gaat over op de erfgenamen van de uitkeringsplichtige.**

*De in art. 301 B.W. bedoelde uitkering tot levensonderhoud is een aan de onschuldige echtgenoot verschuldigde schadevergoeding; de verplichting tot het verschaffen van dit levensonderhoud is bij overlijden van de veroordeelde echtgenoot — behoudens herroeping wegens het ophouden van haar noodzakelijkheid — een schuld van de nalatenschap van die echtgenoot en gaat mitsdien over op diens erfgenamen.*

*Onjuist is de opwerping, dat in deze opvatting de echtgenoot, op wiens vordering de echtscheiding is uitgesproken, in een gunstiger toestand zou worden gebracht dan de overlevende echtgenoot; immers heeft deze de rechten, hem toegekend bij art. 205 B.W. en bij de wet van 20 November 1896 op de erfrechten van de overlevende echtgenoot.*

*De echtgenoot, te wiens behoeve de echtscheiding is uitgesproken, heeft recht op een uitkering, die op een bijzondere wijze geregeld is bij art. 301 B.W. Niet kan worden ingezien, waarom deze wetsbepaling tegen de rede of tegen de billijkheid zou indruisen door aan de echtgenoot, die door de schuld van zijn mede-echtgenoot benadeeld is, een recht toe te kennen, dat onderscheiden is van dit van de niet-gescheiden overlevende echtgenoot, en waarvan de gevolgen in bepaalde gevallen verder kunnen reiken.*

V. t/ S.

Gelet op het bestreden arrest gewezen op 24 December 1953 door het Hof van beroep te Gent;

*Over het enig middel:*

Schending van artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek en, voor zoveel nodig, van artikel 205 van hetzelfde Wetboek,

doordat het bestreden arrest aanlegster, in haar hoedanigheid van algemene legetaris van wijlen de Heer August S., verwijst in de betaling van het onderhoudsgeld aan verweerster toegekend door het vonnis dat de echtscheiding toestond ten nadele van de rechtsvoorganger van aanlegster;

dan wanneer de uitkering tot onderhoud, toegekend aan de onschuldige echtgenoot, op grond van art. 301 van het Burgerlijk Wetboek, niet passief overdraagbaar is en bijgevolg niet meer verschuldigd is na het overlijden van de schuldige echtgenoot;

Overwegende dat de door artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek voorziene uitkering tot onderhoud een aan de onschuldige echtgenoot verschuldigde vergoeding uitmaakt; dat, dienvolgens, onder voorbehoud van de door gezegde wetsbepaling bedoelde intrekking ingeval zij niet verder noodzakelijk mocht zijn, deze uitkering passief overdraagbaar is en een schuld van de nalatenschap van de schuldige echtgenoot uitmaakt;

Overwegende dat de voorziening ten onrechte aanvoert dat de door het bestreden arrest aangenomen interpretatie met het recht niet kon overeenkomen omdat zij de echtgenoot, die de echtscheiding bekomen heeft, in een gunstigere toestand stelt dan de overlevende echtgenoot;

Overwegende, enerzijds, dat de overlevende echtgenoot, ten laste van de nalatenschap van de vooroverleden echtgenoot, het voordeel geniet van de bepalingen van artikel 205 of van artikel 767 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende, anderzijds dat de echtgenoot die de echtscheiding bekomen heeft, een uitkering geniet, op bijzondere wijze geregeld door artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek; dat men niet inzielt hoe de wet tegen de rede of de billijkheid indruisen zou door aan de echtgenoot die het slachtoffer is geweest van de door zijn echtgenoot begane fout, een recht toe te kennen, dat onderscheiden is van dit van de overlevende echtgenoot, en waarvan de gevolgen, in zekere gevallen, uitgestrekter kunnen zijn;

Overwegende bij gevolg dat de bestreden beslissing, verre van de in het middel vermelde wetsbepalingen te schenden, ze op juiste wijze heeft toegepast; dat het middel naar recht faalt;

*Om die redenen:*

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

NOOT:

**De passieve overdraagbaarheid van de uitkering tot onderhoud na echtscheiding**

Het bestreden arrest werd in dit tijdschrift gepubliceerd met het strijdig advies van het O.M., dhr F. Dumon (thans advocaat-Generaal bij het Hof van Cassatie) en een noot over de Nederlandse en Duitse wetgevingen (R.W., XVIII, 1954-1955, kol. 170 en vg.).

Het enig middel tot verbreking gericht tegen dit arrest riep de schending in van artikelen 301 en 205 B.W. Het stelde duidelijk de vraag: is het door art. 301 bedoelde onderhoudsgeld passief overdraagbaar?

Het arrest van verwerping beantwoordt bevestigend deze vraag. Het beweert eerst dat de uitkering tot onderhoud na echtscheiding een vergoeding uitmaakt « voor de echtgenoot die het slachtoffer is geweest van de door zijn echtgenoot begane fout ». Het neemt uitdrukkelijk aan dat het recht van de overlevende onschuldige van echt gescheiden echtgenoot onderscheiden is van dit van de overlevende (niet van echt gescheiden) echtgenoot en, in zekere gevallen, meer uitgestrekte gevolgen kan hebben.

Men zal opmerken dat het Hof van Cassatie niet alleenlijk onderzoekt of de door het arrest aangenomen interpretatie « met het recht overeenkomt » (dus, wettelijk is) maar ook of de wet niet « tegen de rede en de billijkheid » zou indruisen. Indien het Hof zich deze macht toekent, welke zouden de gevolgen ervan zijn moest het aannemen dat een wet indruist tegen de rede of de billijkheid? Zou het weigeren deze wet toe te passen?

Wij menen voorlopig deze vraag onbeantwoord te mogen laten.

Wat de aard van het door art. 301 B.W. bedoelde onderhoudsgeld betreft, heeft het Hof van Verbreking herhaaldelijk aangenomen dat dit een vergoeding voor de onschuldige echtgenoot uitmaakt (o.a. Verbr. 27 Oct. 1927, Pas. I, 316; 1 Dec. 1932, Pas. 1933, I, 37; 18 Oct. 1934, Pas. 1935, I, 20; 5 Febr. 1942, Pas. I, 30 en noot 2; 4 Mei 1944, Pas. I, 337). Deze mening is ook die van de meerderheid der Belgische doctrine (De Page, *Traité*, T. I, n° 978; Dekkers, *Précis*, T. I, n° 301; Pasquier, n° 1469; Piérard, *Précis du divorce*, n° 222; *Rép. Prat. Dr. B.*, v° *Divorce*, n° 494; Kluyskens, *Personenrecht*, n° 493; contra: Laurent T. III, n° 311);

Men heeft nochtans, zeer terecht o.i., de nadruk gelegd op het dubbel kenmerk van de uitkering tot onderhoud na echtscheiding, « au confluent du droit de la famille et du droit des obligations » (Dabin, *Le système de la pension alimentaire après divorce*, *Rev. trim. dr. civ.* 1939, p. 885 en vg.; cfr. P. Esmein, *Le double visage et la singularité de la pension alimentaire après divorce*, D. P. 1953, 67): zij is én een schadevergoeding én een onderhoudsgeld (F. Dumon, voormeld advies voor het bestreden arrest): « La doctrine et la jurisprudence en sont venues à faire valoir de façon complète, en Belgique du moins, l'idée indemnitaire sur l'idée alimentaire, alors que la première n'est que la raison explicative de l'institution tandis que la seconde en détermine la nature fondamentale. On confond ainsi la base rationnelle de la règle avec son organisation technique » (Renard, *Examen de Jurisprudence, Personnes et biens*, *Rev. crit. jur. b.* 1950, p. 237, n° 39).

Een wijziging der rechtspraak van het Hof van Cassatie wat dit punt betreft is nochtans voorlopig uitgesloten: de kritiek van een deel der doctrine schijnt namelijk de « rechterlijke vrede » nog niet

gestoord te hebben (wat deze wijzigingen van rechtspraak betreft, cfr. Simont, *Pourvoi en cassation en matière civile*, n° 7; concl. P. G. Leclercq voor Verbr., 26 Jan. 1928, Pas. I, 64; noot 5 onder Verbr. 31 Jan. 1935 en noot 2 onder Verbr. 23 Mei 1935, Pas. I, 135 en 254; Verbr. 28 Mei 1936, Pas. I, 273; 4 Nov. 1937, Pas. I, 327 en 3 Febr. 1938, Pas. I, 88).

\* \* \*

Bij het besproken arrest, heeft het Hof van Cassatie zich — o.i. — voor de eerste maal over de passieve overdraagbaarheid van het onderhoudsgeld uitgesproken. Het Hof van Verbreking van Frankrijk had reeds dezelfde stelling aanvaard (18 Juli 1809; 12 Dec. 1848, D. 1852, 5, 20; 3 Jan. 1893, D. P. I, 126; 10 Maart 1903, D. I. 593 en noot Planiol; 24 Oct. 1951, D. P. 1952, J. 577; 17 Jan. 1953, D. I. 235).

Een deel der Belgische doctrine verdedigt deze leer (Laurent, *Supplément*, I, 804; Arntz, I, 469; Schiks et Vanisterbeek, II, 182).

Prof. De Page, na deze leer als « généralement admise » vermeld te hebben (*Traité*, T. I, 2° uitg. n° 980), schrijft thans: « la question est controversée », zonder zijn persoonlijke mening uit te drukken (*Complément*, vol. I, p. 441; zie ook R.P.D.B., v° *Divorce*, 501).

De tegenovergestelde leer wordt verdedigd door Laurent (*Cours*, T. III, 311), Pasquier (*Divorce*, n° 469), Dabin (op. cit. p. 941 en vg.), Renard (*Examen de Jurisprudence*, *Rev. crit. jur. b.* 1953, p. 158, n° 27) en F. Dumon (voormeld advies).

De rechtspraak is verdeeld. Nemen o.a. de overdraagbaarheid aan: het bestreden arrest en Rb. Brussel, 17 Mei 1951, R.P.N. 315. Sluiten ze uit Hof Brussel, 6 Nov. 1942, Pas. 1943, II, 18; Rb. Antwerpen, 15 Nov. 1910, B. J. 1911, 379.

\* \* \*

Wij menen de oplossing van het Hof van Cassatie niet te kunnen aanvaarden, en dit omdat de uitkering tot onderhoud zoals zij ingericht is door art. 301 B.W., indien zij vergoedend is (« raison explicative »), uiteraard een onderhoudsgeld blijft: « une application à un titre nouveau, du devoir alimentaire » (Dabin, op. cit., p. 900). Met dhr Dumon, moet men aannemen dat de « vergoeding » noch groter, noch ruimer kan zijn dan de schade, welke diende hersteld te worden.

Zoals Renard en Dumon het aantonen, stemt deze laatste oplossing overeen met art. 205, par. 2 B.W. dat al een onderhoudsgeld toekent aan de overlevende echtgenoot, al is hij gescheiden van tafel en bed, — hetgeen de van echt gescheiden echtgenoot uitsluit.

Het genot van de bepaling van art. 767 B.W., dat door het besproken arrest ingeroepen wordt, mag trouwens door de vooroverleden echtgenoot afgeschafte worden, o.a. bij testament (De Page, *Traité*, T. VIII, n° 1423, B. — T. IX, n° 347 en 363, 3°; R.P.D.B. v° *Successions*, n° 158). Het door art. 205, par. 2 B.W. bedoelde onderhoudsgeld is, integendeel, van openbare orde en ontsnapt dus aan de wil van de vooroverleden echtgenoot (Vanisterbeek, *Droits successoraux du conjoint survivant*, n° 166; De Page, *Traité* I, n° 547 bis; Dekkers, *Précis* I, 171; Rb. Brussel, 21 Juni 1950, R.P.N. 276).

Het onderhoudsgeld van art. 205 par. 2 is verschuldigd door de nalatenschap als universaliteit en wordt berekend op het netto actief van de nalatenschap. Het is voor vermindering vatbaar. (De Page, op. cit. loc. cit.; Dekkers, op. cit. loc. cit.).

Integendeel, kan de uitkering tot onderhoud van art. 301 B.W. slechts ingetrokken worden ingeval zij

niet verder noodzakelijk mocht zijn, — zonder voor vermindering vatbaar te zijn (Dekkers, op. cit. n° 302; De Page, I, 981); contra: Kluyskens, op. cit., n° 493; De Beus, Burgerlijk Recht, 4° uitg., p. 225).

De nalatenschap van de overleden van echt gescheiden echtgenoot kan aldus verplicht worden meer te betalen op grond van art. 301 B.W. dan op grond van art. 205 par. 2 en zelfs gehouden zijn «ultra vires haereditatis»: de echtgenoot die zekere redenen tot echtscheiding kan invoeren zal er dus soms belang bij hebben de echtscheiding aan te vragen alleenlijk om de meer gunstige bepaling van art. 301 B.W. te mogen invoeren. Wij menen, wat dit betreft, ons te moeten aansluiten bij de sociologische overwegingen ingeroepen door de H.H. Dabin en Dumon: «il est juste et opportun que les conséquences du divorce soient de nature à faire réfléchir à la fois l'époux qui le provoque et l'époux qui le demande» (R.W. 1954-1955, kol. 175).

Volgens sommige auteurs, indien men de passieve overdraagbaarheid van het onderhoudsgeld van art. 301 B.W. aanvaardt zou men ook moeten aannemen dat het onderhoudsgeld verschuldigd is door de nalatenschap, en niet door de erfgenamen persoonlijk (Renard, op. cit. Rev. crit. jur. b. 1953, p. 158; cfr. Planiol et Ripert, Traité pratique, 2° uitg., II, 642 bis: «il peut y avoir, de ce chef, une réduction de taux, une partie des revenus du conjoint débiteur pouvant provenir de son travail ou ayant un caractère viager»). Deze oplossing zou ten minste de van echt gescheiden echtgenoot en de overlevende echtgenoot op dezelfde voet stellen en geen «premie aan de echtscheiding» schenken.

Roger NYS,  
Assistent aan de Universiteit  
te Brussel.

## RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 24 December 1954.

Zetel: M.M. Vranckx, voorzitter, Mast en Buch, verslaggever.

Auditoraat: M. Lenaerts, substituut.

Advocaat: Mr Marcel Marinower.

**Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid. — Bevoegdheid. — Vernietiging zonder verwijzing.**

1. De directeur van het gewestelijk bureau, die uit eigen beweging de beslissing van de klachtencommissie wijzigt, treedt buiten de hem verleende bevoegdheid.
2. Wanneer de beslissing van de directeur geen rechtsgrond heeft, dient de zaak niet naar de commissie van beroep verwezen te worden.

Szepesi t/ Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Gezien het verzoekschrift d.d. 2 April 1954;

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van de beslissing d.d. 20 Januari 1954 van de commissie van beroep inzake werkloosheid, die de beslissing d.d. 17 September 1953 van de klachtencommissie te Antwerpen vernietigt en verzoekster vanaf 28 September 1949 van het recht op werklozensteun uit-

sluit; dat de bestreden beslissing aan verzoekster werd betekend 8 Februari 1954;

Overwegende dat verzoekster op 10 October 1949 werklozensteun aanvraag; dat zij inriep dat zij vanaf 30 Juni 1949 tot 28 September 1949 als assistente in dienst was geweest bij de firma Mal-Marcelin; dat verzoekster bij beslissing d.d. 10 December 1949 van de directeur van het gewestelijk bureau, vanaf 10 October 1949 van het recht op werklozensteun werd uitgesloten omdat zij slechts gedurende 73 dagen effectief had gewerkt; dat deze beslissing werd te niet gedaan door de beslissing d.d. 9 Maart 1950 van de klachtencommissie te Antwerpen, die steunde op de considerans dat «de betrokkene gedurende drie maanden doorlopend werd te werk gesteld met volle dagtaak» en vaststelde dat Szepesi toelaatbaar en vergoedbaar is; dat evenwel op 28 Februari 1953 de directeur van het gewestelijk bureau op grond van art. 76 van het organiek besluit van de Regent van 26 Mei 1945, verzoekster vanaf 2 Maart 1953 van het recht op werklozensteun uitsloot; dat na de bovenvermelde beslissing d.d. 10 December 1949 en 9 Maart 1950 te hebben aangehaald, de directeur zijn beslissing rechtvaardigde door de overweging «dat uit de door verzoekster ondertekende verklaring is gebleken dat zij bij de familie Marcelin als gezelschapsdame werkte; dat het regime der maatschappelijke zekerheid nog niet van toepassing is op de werknemers in persoonlijke dienst van de patroon, en derhalve de bijdragen voor deze dienst ten onrechte werden afgedragen»; dat deze beslissing te niet werd gedaan bij de beslissing d.d. 17 September 1953 van de klachtencommissie te Antwerpen die steunde op de considerans «dat de vroegere bepalingen van artikel 76 van het organiek besluit van de Regent van 26 Mei 1945, op grond waarvan de directeur van het gewestelijk bureau zijn beslissing d.d. 28 Februari 1953 nam, opgeheven waren geweest en niet meer toepasselijk waren»; dat deze beslissing op haar beurt werd te niet gedaan door de bestreden beslissing d.d. 20 Januari 1954 van de commissie van beroep, die steunt op de considerans «dat uit een onderzoek in 1953 gedaan, blijkt dat verzoekster nooit bij Mal-Marcelin heeft gewerkt, dat zij uitsluitend in dienst van Mevrouw Mal-Marcelin was tewerkgesteld geweest; dat zij dus niet tewerkgesteld is geweest onder het regime van de arbeids- of bedienovereenkomst en derhalve niet onderworpen was aan de maatschappelijke zekerheid en enkel op bedrieglijke wijze heeft kunnen bekomen dat zij toegelaten werd tot werklozensteun»;

Overwegende dat verzoekster laat gelden dat het afschrift van de bestreden beslissing de namen der leden van de commissie van beroep, die aan de beslissing hebben deelgenomen, niet vermeldt en dat deze melding een substantiële vorm is die op straffe van nietigheid is opgelegd;

Overwegende dat uit de overgelegde minuut van de bestreden beslissing blijkt dat de namen van de leden van de commissie van beroep op dit stuk zijn vermeld; dat derhalve het ontbreken van de vermelding van deze namen op de betekening van deze beslissing de nietigheid van deze beslissing niet tot gevolg kan hebben;

Overwegende dat tegen de beslissing d.d. 9 Maart 1950 van de klachtencommissie te Antwerpen geen beroep werd ingesteld en deze beslissing definitief is geworden; dat deze beslissing enkel voor herziening vatbaar bleef overeenkomstig artikel 147 van het organiek besluit; dat, zo de directeur meende dat er aan de hand van nieuwe elementen grond bestond voor de herziening van de beslissing d.d. 9 Maart 1950

van de klachtencommissie van Antwerpen, hij bij toepassing van artikel 147 van het organiek besluit zijn aanvraag tot herziening moest indienen bij de instantie die de betwiste beslissing had genomen; dat de directeur, waar hij uit eigen beweging deze beslissing van de klachtencommissie heeft gewijzigd, buiten de hem verleende bevoegdheid is getreden; dat de commissie van beroep waar zij de beslissing d.d. 28 Februari 1953 van de directeur van het gewestelijk bureau heeft bevestigd, een verkeerde toepassing heeft gedaan van artikel 147 van het organiek besluit; dat dit middel ambtshalve dient te worden opgeworpen; dat, daar deze beslissing van de directeur geen rechtsgrond heeft, de zaak niet naar de commissie van beroep dient verwezen;

#### Besluit.

Artikel 1. — De beslissing d.d. 20 Januari 1954 van de commissie van beroep inzake werkloosheid is vernietigd.

NOOT : Over de kracht van gewijsde van de beslissingen der administratieve rechtscolleges zie : Rép. Prat. V° Chose Jugée, n° 196 en volgende; Cas. 12.3.1942 met conclusies van Advocaat-Generaal Hayoit de Termicourt, Arresten Hof van Verbreking 1942, bl. 23; R. S. 3.3.1951, Landrien, n° 769; R. S. 14.1.1952, Van Hulle, n° 1257; R. S. 1.2.1954, Dresselaerts, n° 3117.

### HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 1 Juni 1954.

Voorzitter : M. Verougstraete.  
Raadsheren : M.M. Gerniers en Noest.  
O. M. : M. Bonte.

**Strafvordering.** — De rechter van onderzoek mag niet weigeren gevolg te geven aan een vordering van de procureur des Konings om een onderzoek in te stellen tegen onbekende.

*Vordering van de procureur des Konings, gericht tot de rechter van onderzoek en strekkende tot het openen van een gerechtelijk onderzoek tegen onbekende.*

*Vordering door de rechter afgewezen, omdat « uit de medegedeelde stukken niet blijkt dat een onbekende enige schuld heeft aan het als misdrijf beschouwde feit ».*

*Een rechter van onderzoek is niet bevoegd over de strafvordering te beslissen en het instellen van een gerechtelijk onderzoek te weigeren; indien hij meent onbevoegd te zijn of tegen de vordering een exceptie of grond van niet-ontvankelijkheid te moeten invoeren, behoort hij de zaak aan de onderzoeksrechtmacht voor te leggen.*

*Bovendien onderwerpt de procureur des Konings het feit aan de rechter van onderzoek « in rem » en niet « in personam » met o.m. als gevolg :*

*1° Dat de vordering van de procureur des Konings de aard der telastlegging niet nauwkeurig behoeft te omschrijven;*

*2° Dat de rechter van onderzoek bevoegd is alle daders van en medeplichtigen aan het feit op te sporen en ze onder beschuldiging te stellen, zelfs indien de vordering tegen « onbekende » gericht is.*

O. M. t/ onbekende.

#### Onbekende.

Verdacht van het feit, dat hij te Beveren-Waas op 10 April 1954,

Onopzettelijk bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, doch zonder het opzet om de persoon van een ander aan te randen, slagen heeft toegebracht of verwondingen heeft veroorzaakt aan De Groote Godelieve;

Gezien de vordering van de Procureur des Konings te Dendermonde dd. 15 April 1954, waarbij wegens hogervermelde feiten een gerechtelijk onderzoek gevorderd werd;

Gezien de beschikking van de rechter van onderzoek dd. 16 April 1954, waarbij de vordering van de Procureur des Konings, afgewezen werd;

Gezien het beroep van de Procureur des Konings op 21 April 1954 ingetseld;

Overwegende dat bedoeld beroep ontvankelijk is en gegrond;

Overwegende dat de rechter van onderzoek om de vordering van de Procureur des Konings af te wijzen verklaard heeft dat « uit de medegedeelde stukken niet blijkt dat een onbekende enige schuld heeft aan het als misdrijf beschouwde feit »;

Overwegende nochtans dat zodoende de onderzoeksrechter zijn bevoegdheid te buiten is gegaan;

Overwegende inderdaad dat een rechter van onderzoek niet bevoegd is om over de strafvordering te beslissen en het instellen van een gerechtelijk onderzoek te weigeren;

Overwegende dat, indien hij oordeelt dat hij onbevoegd is of tegen de vordering een exceptie of grond van niet-ontvankelijkheid meent te moeten invoeren, hij de toestand aan de onderzoeksrechtmacht behoort voor te leggen. (Rép. Prat. V° Proc. Pénale n° 294 à 305, Les Nouvelles, La Chambre du Conseil n° 32 et 33);

Overwegende bovendien dat de vordering van de Procureur des Konings het feit « in rem » en niet « in personam » aan de rechter van onderzoek onderwerpt met o.m. als gevolgen :

1° dat bedoelde vordering de aard der telastlegging niet moet preciseren en de rechter van onderzoek niet gebonden is door de kwalificatie, welke het Openbaar Ministerie voorlopig aan het feit heeft gegeven;

2° dat de rechter van onderzoek bevoegd is om alle daders van en medeplichtigen aan het feit op te sporen en in beschuldiging te stellen, zelfs indien de vordering tegen onbekende ingeleid is (Nouvelles, La Chambre du conseil n° 38 et 39);

Gelet op de artikelen 418 en 420 W. v. S. de artikelen 9, 61, 135, 218, 235, 539, W. Sv., de artikelen 13 en 24 der wet dd. 15 Juni 1935, betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken;

Vordert,

Dat het aan het Hof van Beroep, Kamer van Inbeschuldigingstelling, behage het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren; dienvolgens het bevelschrift dd. 16 April 1954 van de heer rechter van onderzoek te Dendermonde te niet te doen en te bevelen, dat voornoemde magistraat zal overgaan tot het instellen van het gerechtelijk onderzoek, welk het voorwerp van de vordering van de Procureur des Konings te Dendermonde dd. 15 April 1954 uitmaakte.

Nadat de heer Bonte, substituut procureur-generaal, en de griffier tijdens de duur der beraadslagingen, de kamer hadden verlaten.

Het Hof, gelet op de artikelen 13 en 24 der wet van 15 Juni 1935;

Overnemende de beweegredenen van het Openbaar Ministerie;

Ontvangt het beroep, verklaart het gegrond;  
Doet te niet het bevelschrift dd. 16 April 1954 van de heer rechter van onderzoek te Dendermonde en beveelt dat deze zal overgaan tot het instellen van het gerechtelijk onderzoek, welk het voorwerp van de vordering van de Procureur des Konings te Dendermonde dd. 15 April 1954 uitmaakt.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 19 October 1954.

Voorzitter : M. Steyaert.

Rechters : M.M. Serck en Van Bever.

Advocaten : Mrs Jan Ronse en A. Standaert.

**Verhoor op vraagpunten. — Geschiedt niet op tegenpraak. — De beslissing op het verzoek tot verhoor op vraagpunten staat ter vrije beschikking van de rechter.**

*Het verhoor op vraagpunten geschiedt niet op tegenpraak; het gevolg, dat moet worden gegeven aan het daartoe strekkende verzoek staat ter beoordeeling van de rechter.*

S. t/ De G.

### Feiten :

De eiseres verneemt op de terechtzitting dat verweerdere een request neergelegd hebben, er toe strekkend dat eiseres verhoord zou worden nopens feiten en vraagpunten;

Zij legt een request neder met volgende overwegingen :

« dat het gezien de betwistingen en verscheidene stukken welke medegedeeld werden door eiseres, de rechtbank enkel de ter zake dienende feiten kan aanduiden dan op zicht van de bundels;

dat de rechtsleer hierover aanduidt : « dans la pratique et pour pouvoir apprécier s'il y a lieu ou non de faire droit à la requête, le tribunal exige, à l'appui de celle-ci, la communication du dossier qui lui permettra de statuer en connaissance de cause... » — Répertoire Pratique — Verbo Interrogatoire sur faits et articles — n° 54;

*Om deze redenen, behage het U,*

alvorens te beslissen over het ingediende request tot onderhoor op feiten en vraagpunten, de nederlegging der bundels der beide partijen te bevelen;

### Vonnis :

De Rechtbank,

Gezien het vorenstaand request;

Gelet op de artikelen 2, 37 en 41 van de Wet van 15 Juni 1935;

Overwegende dat de gearticuleerde vraagpunten ter zake dienend en tot het geschil betrekkelijk zijn;

Overwegende dat de procedure tot verhoor op feiten en vraagpunten niet op tegenspraak geschiedt en de Rechtbank oppermachtig beslist nopens het gevolg welke aan het request dat daartoe strekt moet worden gegeven;

Overwegende dat het in casu past op het te dien einde geformuleerd verzoek van de verweersters in te gaan en geen acht te slaan op het request dat de eiseres, in dit verband, heeft ingediend;

### Mitsdien,

Beveelt dat S. M. in persoon zal verschijnen in de Raadkamer dezer Rechtbank op 16 November 1954, te 8.45 uur;

ten einde te worden gehoord op de vraagpunten opgesomd in het request en voorts te antwoorden op alle zodanige vragen als naar aanleiding der te geven antwoorden mochten worden gesteld.

## CORRECTIONELE RECHTBANK TE TONGEREN

15 December 1954.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Frère.

O. M. : M. Velaers.

Advocaat : Mr De Vocht.

**Toeëigening. — Wijze van eigendomsverkrigging van een zich in vrijheid bevindend wild dier. — Dit is ook het geval met een dier, dat in een strop is verstrikt, zolang het zich niet in de absolute onmogelijkheid bevindt, zijn vrijheid te heroveren. — Diefstal van het dier niet bestaanbaar.**

*Wilde dieren, waaronder dassen, behoren, zolang zij zich in hun natuurlijke vrijheid bevinden, aan niemand en kunnen dus door toeëigening in eigendom worden verkregen. Niet is vereist dat hij die zich het dier toeëigent, het gedood heeft; de toeëigening is voltooid, zodra het dier niet meer in de mogelijkheid is terug in vrijheid te komen.*

*Een in een strop gevangen wild dier blijft een « res nullius », zolang degene, die de strop geplaatst heeft, onkundig is van het feit, dat een wild dier daarin verstrikt geraakt is, omdat het dier, dat nog leeft en zich verroert niet in de absolute onmogelijkheid is te ontsnappen.*

*Diefstal van het in de strop zittende dier door een ander is derhalve onbestaanbaar; er is dan toeëigening, die eigendom verschaft.*

O. M. t/ Schoubben.

Aangezien het feit ten laste van beide betichten gelegd dient omschreven als in dezelfde plaats- en tijdsomstandigheden in de inleidende dagvaarding voorzien « als daders of mededaders, om het misdrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks zodanige hulp verleend te hebben dat zonder hun bijstand het misdrijf niet had kunnen gepleegd worden, bedrieglijk een das ontvreemd te hebben toebehorende aan Dewilde Henri; Overwegende dat het feit aldus omschreven, niet bewezen is;

Overwegende dat de das geen eigenlijk wild is, in de zin van de jachtwet van 28.2.1882, maar een wild dier;

Overwegende dat dit onderscheid gemaakt door de jachtwet zonder belang in zake is, daar wilde dieren, zoals evers of dassen toch tot een soort wild behoren vermits zij hun natuurlijke vrijheid behouden (De Page, T. VI, n° 14 b);

Overwegende dat als dusdanig een das een « res nullius » is waarvan het recht door toeëigening (occupatio) kan verkregen worden; (Verbr. 20 Maart 1884, Pas. 1884, 1, 87);

Overwegende dat het niet nodig is dat de inbezitnemer het wild gedood heeft maar dat de inbezit-

neming is geschied zohast het wild de mogelijkheid verliest nog te ontkomen (Kluyskens, Zakenrecht, n° 99, blz. 19 en 120);

Overwegende dat een wild dier in een strop gevat een « res nullius » blijft zolang, zoals in casu, degene die de strop geplaatst heeft in de onwetendheid was dat een wild dier er in verstrikt geraakte en dat het dier, dat nog leefde en zich verroerde, niet in de absolute onmogelijkheid was te ontsnappen (De Page, T. VI, 15 en nota sub 7) alsook Cass. 2 April 1877, Pas. 1877, I, 182);

*Om deze beweegredenen :*

De Rechtbank, statuerende op tegenspraak;  
Zegt het feit zoals opnieuw omschreven niet be-  
wezen;

Spreekt beide betichten vrij zonder kosten.

### RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 26 Mei 1954.

Voorzitter : J. Van Dessel.

Referendaris : M. Van Caenegem.

Advocaten : Mrs Le Paige, Coens, Roost, Wyffels  
en Buisseret.

**Gerechtelijk accoord. — Vereisten. — Berekening van de bij de wettelijke bepalingen vereiste meerderheid van schuldeisers. — Voorwaarden voor de bekrachtiging door de Rechtbank. — Ontbreken van goede trouw. — Faillietverklaring.**

*Voor het tot standkomen van een gerechtelijk accoord wordt vereist :*

1. De aanneming van het accoord door de in artikel 2, § 1, van het Regentsbesluit van 25 September 1946 aangewezen meerderheid van schuldeisers.

2. De bekrachtiging van het accoord door de Rechtbank van Koophandel (artikel 2, § 1 voormeld).

Voor de berekeningen van de bij de wet vereiste meerderheid moet rekening worden gehouden met de niet betwiste en met de na betwisting bij beslissing van de Rechtbank voorlopig aanvaarde vorderingen (artikel 22 voormeld Regentsbesluit) welke ter openbare zitting zijn voorgebracht.

Het is overbodig en daarenboven onmogelijk alle door de veroverder of schuldeisers op de algemene vergadering of binnen de acht dagen daarna betwiste vorderingen, welke niet ter openbare terechtzitting der Rechtbank zijn voorgebracht, voor de berekening van de meerderheid in acht te nemen, zulks om de goede reden dat, hetzij de verzoeker, hetzij enig schuldeiser op de vergadering der schuldeisers of binnen acht dagen daarna enkel heeft verklaard dat hij een of andere vordering, hetzij voor het geheel, hetzij voor een gedeelte betwist, zonder de reden van die betwisting op te geven.

Deze mening strookt met het bij artikel 21 van meergenoemd Regentsbesluit bepaalde, luidens welke bepaling de Rechtbank eerst over de betwistingen mag beslissen na de schuldeisers en de schuldenaar te hebben gehoord.

In billijkheid moet worden aangenomen, dat bij het uitblijven van enige bestrijding van een op de vergadering der schuldeisers of binnen acht dagen daarna gedane betwisting, deze als ernstig moet worden beschouwd en met de betwiste vordering

derhalve bij de berekening der meerderheid geen rekening mag worden gehouden. Zulks geldt zonder twijfel voor elke betwisting, die niet ter openbare terechtzitting is voorgebracht.

Voor de bekrachtiging van het accoord door de Rechtbank is vereist :

1. dat de schuldenaar ongelukkig en te goeder trouw is (Regentsbesluit, artikel 1, § 1, laatste lid).

2. Dat de wettelijke voorschriften zijn in acht genomen (Regentsbesluit artikel 23).

3. Dat niet redenen, ontleend hetzij aan het openbaar belang, hetzij aan het belang der schuldeisers zich tegen het accoord verzetten (Regentsbesluit, artikel 23).

Indien het aangeboden accoord blijkt niet ernstig bedoeld te zijn, moet de verzoeker geacht worden niet te goeder trouw te zijn.

In de omstandigheden van het geval bestaat er geen aanleiding om in te gaan op het verzoek om uitstel van de faillietverklaring.

N.V. Jongberg Shipping Agency.

Gehoord in zijn verslag ter zitting van 28 April 1954 de heer afgevaardigde rechter W. Alexander, door de Rechtbank aangesteld bij vonnis van 27 Februari 1954, met opdracht de toestand van aanvraagster te onderzoeken, de vergadering der schuldeisers voor te zitten en toezicht te houden op de verhandelingen van het gerechtelijk accoord (enz.);

*A. Over de berekening der meerderheid :*

Aangezien voor het bekomen van een rechterlijk accoord de wetgever — behoudens de goede trouw en ongelukkige toestand van de aanvrager — formeel twee voorwaarden heeft vooropgesteld, nl. enerzijds dat aanvrager hierbij gesteund worde door de meerderheid der schuldeisers en tweedezijds dat hij hierbij gesteund worde door de 2/3 der verschuldigde bedragen (artikel 2, § 1, al. 1 van het Regentsbesluit van 25 September 1946);

Aangezien ter vaststelling van deze meerderheid de wetgever tevens uitdrukkelijk heeft bepaald dat enkel dient en mag rekening gehouden enerzijds van de schuldeisers die hun stem ter algemene vergadering hebben uitgebracht en tweedezijds van de schuldeisers die hun schuldvordering binnen de acht dagen volgend op de algemene vergadering der schuldeisers ter griffie hebben neergelegd, aangevuld met de bewijsstukken (artikel 2, § 1, al. 2 en artikel 19, al. 1 en 2 van het Regentsbesluit van 25 September 1946);

Aangezien daarenboven de wetgever bepaald duidelijk heeft gewild dat de Rechtbank de homologatie van het gerechtelijk accoord zou weigeren, zo de door het Regentsbesluit voorgeschreven wetsbepalingen niet zijn nageleefd of wanneer er redenen voorhanden zijn die, wegens het openbaar belang of wegens het belang der schuldeisers zelf, het gerechtelijk accoord blijken te hinderen (artikel 23 van het Regentsbesluit van 25 September 1946);

Aangezien, onder voorbehoud van hetgeen dient gezegd over de stellingname van aanvraagster inzake het bepalen van de door de wet voorgeschreven meerderheden, van meetaf aan uit het verslag van de aangestelde rechter blijkt dat de vereiste meerderheden en meer bepaald dat de meerderheid der verschuldigde bedragen (2/3) niet zijn bereikt, zowel wanneer men enkel rekening houdt van de in het voordeel van aanvraagster bestaande niet betwiste vorderingen, als wanneer men tevens alle betwiste vorderingen ten voorlopige titel en zonder beslissing ten gronde ter berekening der meerderheden zou aanvaarden (zie

verslag van de aangestelde rechter, blz. 1 in fine en blz. 2, 3 4);

Dat inderdaad, waar aanvraagster in het eerste geval, ter berekening van de door de wet voorgeschreven meerderheid van  $\frac{2}{3}$ , een bedrag van 1.842.894,25 frank hadde moeten bereiken, ze slechts 697.289,98 frank bekomt, terwijl in het tweede geval enkel een bedrag van 5.698.861,— frank in haar voordeel werd bereikt, wanneer de voorgeschreven meerderheid de 8.000.000,— frank hadde moeten overtreffen;

Aangezien aanvraagster de door de aangestelde rechter opgemaakte meerderheidsberekening van de hand wijst en ten dien einde de nadruk legt op het feit dat de meerderheidsberekening niet mag gesteund worden op veronderstellingen, o.m. de aanvaarding van alle betwistingen zonder meer ofwel de verwerping ervan, doch gegrondvest dient te zijn op de werkelijkheid, daar in billijkheid en gerechtigheid de Rechtbank bij de op te stellen berekening alleen mag rekening houden van de niet betwiste vorderingen, evenals van deze die voor geen ernstige betwisting vatbaar zijn; zodat alleen deze provisioneel dienen aanvaard om de schuldeisers toe te laten deel te nemen aan de stemming der vorming of verzekering van het concordat; hetgeen a contrario impliceert dat de ernstig betwiste vorderingen hierbij niet in aanmerking zullen genomen, om derwijze te voorkomen dat ze van enige invloed zouden zijn of enige weerslag zouden hebben op de concordataire stemming;

Aangezien aanvraagster op grond van dit principe van meerderheidsberekening beweert de meerderheid der  $\frac{2}{3}$  van de schuldvorderingen in haar voordeel bereikt te hebben, in acht genomen dat — althans haar stelling — o.m. de schuldvordering van de N. V. Fairmont ten belope van 4.000.000,— frank, voor zeer ernstige betwisting vatbaar is en derhalve voorlopig dient verworpen, terwijl de schuldvordering van dame Herremans-Berghs voor geen of althans geen ernstige betwisting vatbaar is en derhalve bij de berekening der meerderheden dient in acht genomen te worden;

Aangezien de stellingname van aanvraagster op punt van meerderheidsberekening principieel dient bepaald op grond van artikel 21 van het Regentsbesluit van 25 September 1946, dat onder meer voorschrijft hetgeen volgt: «... les créanciers et les débiteurs ou leurs fondés de pouvoirs pourrônt être entendus et le tribunal statuera ensuite par un seul et même jugement sur les contestations et sur l'homologation»;

Aangezien het aanvaarden dezer stellingname evenwel niet in zich sluit dat de aangestelde rechter bij de meerderheidsberekening aan dit wettelijk voorschrift heeft willen afbreuk doen, vermits hij slechts één berekening maakt, nl. deze gebaseerd op de niet betwiste schuldvorderingen en voor het meerdere enkel een veronderstelling maakt, die niet hij, maar de Rechtbank zelf als de hare zou kunnen aanvaarden;

Dat desbetreffende geen betwisting en evenmin een geïnsinueerd verwijt kan weerhouden, vermits de aangestelde rechter deze veronderstelling laat voorafgaan door de niet te interpreteren bewoording: «zo de Rechtbank alle betwistingen zou aanvaarden...»;

Aangezien derhalve met het oog op de meerderheidsberekening dient nagegaan of de ter openbare rechtszitting voorgebrachte betwiste vorderingen op grond van artikel 22 van zelfde Regentsbesluit van 25 September 1946 al dan niet voorlopig dienen aanvaard. (La décision du tribunal en ce qui concerne les créances contestées ne portera pas sur le fond de la contestation, mais uniquement sur l'admission des créanciers contestés pour la totalité ou pour une

partie de leurs créances dans les délibérations pour la formation du concordat);

Dat het inderdaad als overbodig en daarenboven als onmogelijk voorkomt alle door aanvraagster of schuldeisers ter algemene vergadering der schuldeisers of binnen de 8 dagen daarop volgend betwiste vorderingen, welke niet ter openbare zitting der Rechtbank zijn voorgebracht of opgeworpen, voor de meerderheidsberekening in acht te nemen en dit om de goede reden dat hetzij aanvraagster, hetzij deze of gene schuldeiser zich ter vergadering der schuldeisers of binnen de acht dagen daarop volgende enkel en alleen heeft beperkt met te verklaren dat ze deze of gene vordering voor het geheel hetzij voor een deel betwist, zonder de reden, de oorzaak of de aanleiding ervan aan te geven;

Aangezien dan ook bij uitblijven van enige verklaring, enige uitlegging of enige toelichting ter openbare rechtszitting, in billijkheid mag aangenomen dat deze betwiste vorderingen, zonder meer — althans voorlopig — een genoegzaam ernstig karakter vertonen om bij de meerderheidsberekening niet in aanmerking genomen te worden;

Aangezien deze zienswijze totaal blijkt te stroken niet alleen met de voorschriften van de wetgever, beoogd in artikel 21 van het Regentsbesluit van 25 September 1946 — waarin duidelijk bepaald wordt dat de Rechtbank slechts na schuldeisers en schuldenaren in hun verklaringen aanhoort te hebben, over de betwistingen mag statuëren — maar tevens met de stelling door aanvraagster zelf naar voren gebracht, daar waar ze zelf voorhoudt dat bij de meerderheidsberekening enkel en alleen mag rekening gehouden met de niet en de niet ernstige betwiste vorderingen;

Dat inderdaad in billijkheid dient aanvaard dat bij uitblijven van enige uitlegging — en zulks geldt ongetwijfeld voor elke betwisting die ter openbare zitting niet is voorgebracht geworden — elke ter vergadering der schuldeisers of binnen de daarop volgende acht dagen gedane betwisting als ernstig dient beschouwd en dus bij de meerderheidsberekening dient uitgesloten, vermits maar bezwaarlijk van het standpunt kan uitgegaan worden enerzijds dat de door schuldeisers ter algemene vergadering der schuldeisers betwiste vorderingen door aanvraagster zelf niet ter openbare zitting der Rechtbank zullen opgeworpen worden van zodra ze er haar vermeend goed recht aan verbonden acht en tweedezijds dat de concordataire aanvraagster, zo ze het minstens goed meent met haar schuldeisers en daarenboven blijken wenst te geven van goede trouw, de vorderingen harer schuldeisers zou durven te betwisten enkel met het oog op vertraging der gerechtelijke beslissingen of met het oog op niet omschreven doeleinden;

(.....)

#### B. Over de goede trouw en openbare orde:

Aangezien — aangenomen dat aanvraagster toch de meerderheid der schuldeisers en schuldvorderingen zou bekomen hebben — (quod non) — de wetgever ook als voorwaarde der homologatie van het concordat heeft vooropgesteld dat de aanvrager of aanvraagster ter goeder trouw zoude zijn en daarenboven de openbare orde niet zou worden gestoord;

Aangezien deze voorwaarden als even essentieel dienen aangezien als het bekomen der vereiste meerderheid van schuldeisers en schuldbedragen zelf;

dat inderdaad het in toepassing brengen van het principe dat alleen het eenvoudig bekomen der gezegde meerderheden volstaat om de homologatie toe

te kennen — en dit op grond van het principe dat «de schuldeisers hun eigen rechter zijn» — ontegensprekelijk in strijd is met de bedoeling van de wetgever;

Dat betreffende de bedoelingen en voorschriften door de wetgever op dat punt uitgevaardigd, geen twijfel kan bestaan waar het artikel 23 van het Regentsbesluit van 25 September 1946 inzake concordaten duidelijk bepaalt hetgeen volgt: «... *lorsque les motifs tirés soit de l'intérêt public, soit de l'intérêt des créanciers paraîtraient de nature à empêcher le concordat judiciaire, le tribunal en refusera l'homologation*», terwijl ook artikel 2, § 1 in fine van zelfde Regentsbesluit bepaalt hetgeen volgt: «... *l'Homologation ne sera accordée qu'en faveur du débiteur malheureux et de bonne foi*»;

Aangezien een der essentiële elementen ter bepaling van de goede trouw van de aanvrager of aanvraagster zeer zeker gelegen is *in de al dan niet ernstigheid van het gedane concordatair voorstel ter verzekering van de rechten van de schuldeisers*, die bij het bepalen van hun al dan niet gunstige stemming bij het concordaat juist het door de aanvrager gedane voorstel als basis, uitgangspunt of motief hunner houding vooropstellen;

Aangezien het terzake gedane voorstel onbetwistbaar aan ernst mangelt en zeer zeker niet van aard is de zekerheid van de rechten van de schuldeisers te waarborgen;

Dat inderdaad betrekkelijk het gedane voorstel — althans de ter openbare rechtszitting gedane toelichtingen — het van uitzonderlijk belang is te vernemen uit de mond van aanvraagster zelf enerzijds dat zij sinds geruime tijd al haar handelsactiviteit heeft stop gezet en de meest belanghebbende beheerders of zaakvoerders hun activiteit op ander handels-terrein hebben verplaatst; tweedezijds dat er geen of minstens geen zeker actief voorhanden is en het voorstel enkel steunt op activa die later zouden kunnen bekomen worden, zo aanvraagster de in Montevideo en San Paolo hangende processen in haar voordeel zal weten te beëindigen;

Dat het al even opvallend voorkomt, dat, waar ter rechtszitting is toegegeven geworden dat de vroegere beheerders van de firma van aanvraagster zich aan heel de zaak hebben geïnteresseerd, plots onmiddellijk vóór de aanvraag van concordaat op 3 Maart 1954 en nadat op 27 Februari 1954 het concordaat namens de maatschappij was aangevraagd door dame Herremans-Berghs, alleen, twee nieuwe beheerders werden benoemd, die in feite niets anders waren en steeds zijn geweest bedienden van de maatschappij en daarenboven nog als schuldeisers in de lijst der schuldeisers zijn opgenomen geworden;

Aangezien een voorstel in deze omstandigheden en voorwaarden naar voren gebracht, maar bezwaarlijk als ernstig kan bestempeld en zeer zeker niet het bewijs levert van de zo beweerdte goede trouw van aanvraagster; dit niet zozeer omdat het voorstel gesteund is enkel en alleen op problematische en ten huidige dage onzekere gegevens, waarvan niet eens gekend is of ze enig gevolg kunnen hebben en in het bevestigend geval, wanneer dit voorstel verwezenlijkbaar zal worden, maar meer nog omdat aanvraagster, spijs te inlichtingen ter openbare zitting gevraagd, angstvallig elk duidelijk antwoord omzeilt nopens het feit of de voorgestelde uitkering van 20 % 's jaars — voor het geval dan nog dat de problematische berekening van aanvraagster werkelijkheid zou worden — berekend is op de bedragen die aanvraagster niet betwist of op alle bedragen, die zijn aangegeven in

de lijst der schuldeisers of die ter vergadering der schuldeisers zijn naar voren gebracht;

Aangezien nog in de gunstigste veronderstelling voor aanvraagster — veronderstelling, die op geen het minst vast gegeven is gesteund — het voorstel niet ernstig en zeker niet zekerheidsgevend voorkomt om reden dat zo aanvraagster haar geïnsinuerde, doch niet omschreven en nader bepaalde processen in het buitenland zou winnen, de desbetreffende uitspraken zullen gevelde worden ofwel vóór het verstrijken van de voorgestelde uitbetalingstermijn en dan zijn er geen reden voorhanden om de uitkeringen der schulden op vijf jaren te verdelen — *in achtgenomen natuurlijk dat behoudens deze verhoopte activa, er geen andere voorhanden zijn of in de toekomst zullen ontstaan of te verwachten zijn* — ofwel na het verstrijken der voorgestelde afbetalingstermijnen en dan is aanvraagster niet eens in de mogelijkheid ook maar een begin van uitvoering aan haar belofte te geven;

Dat betrekkelijk de omstandigheden waarin dit voorstel is gedaan geworden, niet kan of wordt betwijfeld dat aanvraagster, op het ogenblik dat ze het voorstel wel overwegen deed, van dit alles kennis had, terwijl niet blijkt of kan vermoed worden — wel integendeel — dat ze haar schuldeisers, behoudens de *belanghebbende schuldeisers-beheerders*, van dit alles heeft ingelicht;

Aangezien waar deze feiten en omstandigheden op zich zelf reeds voldoende zijn om op zijn minst te twijfelen aan de goede trouw van aanvraagster, de door de aangestelde rechter in zijn verslag aangegeven en gedetailleerde feiten deze zienswijze nog verstevigen, waar hij zeer terecht de aandacht trekt: a) op de uitvoering van een vonnis van de Rechtbank van Mechelen, waarbij verzoekster en haar zuster-maatschappij «N.V. Commerciale Jongberg» veroordeeld werden tot een bedrag van 270.000,— frank, betaalbaar aan de firma Stevens voor leveringen van meubelen en machines en de openbare verkoping niet genoeg opbracht om deze schuldeiser te dekken, terwijl nog dient uitgemaakt hoe de verdeling dezer schuld tussen aanvraagster en haar zuster-maatschappij zal dienen geregeld; b) op het feit dat deze meubelen blijken ingekocht te zijn door een ministerieel ambtenaar, nl. notaris Huysmans — op wiens verklaring o.m. dame Herremans-Berghs tracht aan te tonen dat zij een bedrag van omstreeks 2.000.000,— frank aan de maatschappij van verzoekster zou in leen gegeven hebben — en deze meubelen zich thans terug ter zetel van de maatschappij bevinden of blijken te bevinden; c) op het feit dat verzoekster steeds in gebreke is gebleven haar schulden, zelfs de kleinste, te voldoen; d) dat de consoorten Berghs en De Jongh er zich niet schijnen bewust van te zijn dat er een juridische grensscheiding dient getrokken tussen hun fysieke en morele personen; e) dat de zuster-vennootschap N.V. Commerciale Jongberg omstreeks 900.000,— frank schuld heeft aan verzoekster, daar waar beide maatschappijen dezelfde beheerders telt; f) dat eigenaardig genoeg, spijs aandringen, zorgvuldig wordt vermeden het boek der aandeelhouders neer te leggen, hetgeen nochtans niet zonder belang zou zijn als men in de stichtingsakte artikel 7 leest dat bij de stichting in November 1951 op het maatschappelijk kapitaal van 500.000,— frank slechts 1/5e werd volgestort, terwijl niet blijkt — ook niet uit de boekhoudkundige gegevens — dat de resterende 4/5e naderhand ook is volgestort geworden, niettegenstaande uit de overeenkomst afgesloten op 18 Maart 1953 tussen aanvraagster en de N.V. Paneurope blijkt dat deze laatste actionaris wordt in de maatschappij van aanvraagster voor niet min als voor omstreeks 40 % van

het maatschappelijk kapitaal, nl. 360 aandelen op de 1000, zijnde de aandelen die door beheerder L. Schellen en Van Cauter-Thijs als deknaam voor de N.V. Paneurope onderschreven werden;

Aangezien al deze elementen niet van aard zijn om het verzoek van aanvrager kracht bij te zetten, doch integendeel aantonen dat aanvrager niet ter goeder trouw is en er daarenboven gevaar bestaat dat ze zich aan haar aangegane concordataire verbintenissen zal onttrekken, of minstens onbekwaam zal zijn deze hetzij voor het geheel, hetzij voor een deel, hetzij tijdig te vervullen;

Dat derhalve terecht mag aangenomen worden dat het krediet van verzoekster wankelbaar is en de schuldeisers gevaar lopen van elke betaling verstoken te blijven, zo verzoekster aan het hoofd harer zaken zou blijven;

Dat in deze omstandigheden dan ook dringende maatregelen geboden zijn en ter vrijwaring van de belangen van de schuldeisers en ter voorkoming dat nog andere handelaars het slachtoffer zouden worden van het speculatief en onverantwoord optreden van aanvrager — of zoals het ter zake zou kunnen gebeuren, dat door het optreden van aanvrager in het buitenland de handelsfaam van eigen land op economisch en handelsgebied zou kunnen gediscredeerd — de faillietverklaring als beste waarborg voorkomt.

*C. Over de vraag tot verwerping van het concordaat en het niet uitspreken der falings :*

Aangezien aanvrager — in ondergeschikte orde, uitgaande van de veronderstelling dat de Rechtbank voor recht zou zeggen dat de vereiste meerderheden niet zijn bereikt — de Rechtbank verzoekt het concordaat te verwerpen zonder te besluiten tot de faillietverklaring, alsoo aanvrager de gelegenheid latend een nieuwe aanvraag tot concordaat in te dienen, waarin de nominatieve lijst der schuldeisers zou vervuld worden met de toevoeging van de naam van de verschillende eigenaars van de schepen welke nog recht hebben op vracht; eigenaars, die door een louter materiële vergissing van aanvrager niet tijdig zijn kunnen verwittigd worden om op de vergadering der schuldeisers aanwezig te zijn en aan de stemming deel te nemen — in acht genomen dat aanvrager enkel de naam der schepen en niet de naam der eigenaars en hun adres had medegedeeld — met het gevolg dat de stemming op de vergadering van de schuldeisers of binnen de acht dagen daaropvolgend niet aan de werkelijkheid beantwoordt, zodat de bijeenroeping van een tweede algemene vergadering ter waarborging van ieders rechten en ter aanpassing van de werkelijke toestand als wenselijk en noodzakelijk voorkomt;

Aangezien soortgelijk verzoek in genen dele kan beaamd, daar het noch in feite noch in rechte kan verrechtvaardigd worden en daarenboven rechtstreeks op flagrante wijze indruist tegen de voorschriften van de wet in zake concordaten en de bedoeling van de wetgever betreffende het spoedeisend karakter dat in zake concordaten en falings wordt vooropgesteld;

Aangezien in casu de vooropgestelde maatregel in feite niet houdbaar is om reden dat, zelfs aangenomen dat alle schuldvorderingen van de schepen — niet alleen het vijftal door aanvrager in haar besluiten beoogd en niet bij name genoemd of bij hoegrootheid van vordering gemeld, doch al de schepen in het proces-verbaal der vergadering der schuldeisers, ten getale van 13 en vertegenwoordigend een bedrag van niet minder dan 8.458.380,— frank, opgesomd — ter meerderheidsberekening zouden aanvaard voor gezegd

bedrag, de vereiste meerderheid der schuldvorderingen nog niet is bereikt;

Dat inderdaad met inachtneming van de meerderheidsberekening voorgaandelijk in huidig vonnis aangeduid en het feit dat op grond van deze de schuldvordering der N.V. Fairmont ten belope van 4.000.000 frank en deze der N.V. Maritime Stevedoring ten belope van het betwist gedeelte van 142.706,— frank, voor deze berekening dienen in acht genomen, aanvrager een bedrag van 10.308.554,— frank in haar voordeel moet bekomen en slechts 9.155.649,50 frank bereikt;

Dat in de omstandigheid van de problematische aanvaarding van de vordering van al deze schepen en de werkelijke aanvaarding van de bedragen hierboven bepaald, de berekening zich op volgende wijze voordoet :

A. Bijtreddingen ter vergadering :

4.157.957,— fr.

waarvan betwist 3.673.147,67 fr.

Bijtreddingen binnen de acht dagen :

1.540.903,— fr.

waarvan betwist 1.328.423,50 fr.

Problematische aanvaarding der schepen :

8.458.360,— fr., waarvan problematisch

betwist 5.001.571,17 fr.

Samen : 14.157.220,— fr.

waarvan betwist 1.001.571,17 fr.

Maakt een verschil in het voordeel blijvend van aanvrager, van : 9.155.648,— fr.

B. Tegenstemmingen ter vergadering :

2.209.758,45 fr.

waarvan geen betwist

Tegenstemmingen binnen de 8 dagen :

4.079.422,40 fr.

waarvan geen betwist

Tegenstemmingen van de schepen :

geen

geen

Zij samen : 6.307.180,85 fr.

geen

dat de vereiste meerderheid van 2/3 der schuldvorderingen derhalve bedraagt de som van

9.155.648,— + 6.307.180,85 fr.  $\times 2 : 3 = 10.308.554$  fr., terwijl aanvrager in haar voordeel bekomt het enkel bedrag van 9.155.648,— frank.

Aangezien in deze omstandigheden het verzoek tot belegging van een nieuwe vergadering van schuldeisers in feite ondoelmatig is, in acht genomen dat — onder voorbehoud van hetgeen dient gezegd over de verwerping van het concordaat zonder in falingsverklaring op zuiver juridisch gebied — deze vraag zeer zeker niet kan als gevolg hebben de niet opgeroepen schuldeisers ter vergadering van 7 April l.l. of dezen die aan de stemming niet hebben deelgenomen, opnieuw de gelegenheid te geven te stemmen, dan wanneer ze al hebben gestemd of niet gewenst hebben aan de stemming deel te nemen;

Dat ten andere aanvrager zulks zo goed heeft begrepen dat ze de vraag tot samenroeping of minstens mogelijkheid van samenroeping van een tweede vergadering van schuldeisers enkel en alleen verrechtvaardigt door in te roepen dat vijf voornamen en echte schuldeisers, die nog recht hebben op vracht, geen deel hebben kunnen nemen aan de stemming (besluiten aanvrager blz. 3, par. 2);

Aangezien de door aanvrager gevorderde maatregel of beslissing meer noch dan in feite, zeer zeker niet verrechtvaardigbaar is in rechte;

Dat inderdaad, het enkel feit dat deze eigenaars van de bedoelde schepen door aanvrager niet zijn aangegeven geworden, bezwaarlijk kan aangezien worden als een eenvoudige vergissing vanwege aanvrager zelf, doch veeleer als een fout of minstens een nalatigheid — daar gelaten een manoeuvre — met het oog op de vertraging van de behandeling van het

concordaat en het niet opgaat eigen fout of nalatigheid ter verrechtvaardiging of staving van een vermeend of beweerd goed recht in te roepen;

Dat deze vraag — onafgezien de al dan niet aanvaardbaarheid ervan — begrijpelijk ware geweest, moest de niet oproeping dezer schuldeisers *buiten de wil en tegen de wil van aanvraagster in zijn geschied* en moest deze derhalve diensgevolge benadeeld zijn geworden in haar rechten;

Dat zulks echter niet het geval is — en aanvraagster ten andere zulks zo goed heeft begrepen dat ze in haar besluiten de nadruk legt op het feit dat het hier geen nalatigheid of vergetelheid van de griffie geldt — vermits ze bij de aangifte wel bepaald op deze schuldeisers of vermoedelijke schuldeisers heeft gedacht; hetgeen bewezen wordt door het feit dat ze de naam van de schepen aangegeven heeft, doch op schijnbaar onschuldige wijze naam en adres van de eigenaars dier schepen weglaat;

Dat hadde aanvraagster — nu ze plots zo een uitzonderlijk belang blijkt te hechten aan de stem dezer schuldeisers, *waarvan ze nochtans de vordering ter vergadering der schuldeisers*, althans de melding in het proces-verbaal dezer vergadering, *integraal heeft betwist* — het ernstig gemeend met dezen en hadde ze er niet naar gezocht de behandeling van het concordaat te zien verdagen, er haar niets verhinderde deze schuldeisers, *bij gebrek aan aangifte ervan ter griffie, in de door de wet voorgeschreven vorm*, zelf te verwittigen in dezelfde voorwaarden als deze voorzien bij artikel 13, § 3 van het Regentsbesluit van 25 September 1946 dat betrekkelijk de in het buitenland vertoevende schuldeisers, volgend voorschrift behelst: « Les créanciers habitant hors du pays pourront être convoqués par télégrammes recommandés en indiquant l'objet de la réunion, sans toutefois qu'il faille y insérer la dite proposition »;

Aangezien de opwerping van aanvraagster dat deze schuldeisers niet tijdig zijn kunnen bereikt worden om hun rechten in de aanvaarding of verwerping van het concordaat te laten gelden, niet pertinent voorkomt om reden dat, hadde aanvraagster het werkelijk ernstig met haar schuldeisers voorgehad, ze over twee en twintig dagen beschikte om deze te verwittigen en de huidige moderne snelle verbindingen niet laten veronderstellen dat zelfs de verst wonende schuldeisers niet binnen deze tijd zouden kunnen bereikt worden (artikel 13 van het Regentsbesluit van 25 September 1946 bepaalt dat er tussen de oproeping der schuldeisers en het plaats grijpen der algemene vergadering der schuldeisers minstens 14 dagen tussenruimte moet blijven, terwijl de schuldeisers, die niet aan deze vergadering hebben deelgenomen of hebben kunnen deelnemen, nog acht dagen rest om hun verdediging ter griffie neer te leggen en hun stemming kenbaar te maken);

Aangezien de Rechtbank, wanneer haar een concordaat ter homologatie wordt voorgelegd, op grond van de voorhanden zijnde gegevens en elementen en met het oog op het belang van allen — inbegrepen het openbaar belang — de keuze heeft tussen ofwel het homologeren van dit concordaat of het verwerpen met infalingverklaring van de aanvrager;

dat waar het inderdaad billijk en rechtmatig voorkomt het concordaat te homologeren, zo de aanvraagster de vereiste meerderheden heeft bereikt, er geen twijfel bestaat over haar goede trouw, de belangen der schuldeisers er baat bij hebben en de goede orde er niet bij is gestoord en waar het even billijk en rechtmatig — zelfs door de wet geboden — voorkomt op grond van artikel 2, § 5, en artikel 23 van het Regentsbesluit van 25 September 1946 in strijdige

gevallen de homologatie te weigeren en te voorkomen dat zulkdanige schuldenaars nog langer vrijelijk zouden uitgaan tegenover hun schuldeisers, het vanzelfsprekend niet opgaat de homologatie te weigeren en tevens de schuldenaar de vrije hand te laten, vermits de niet homologatie met uitblijven van faillietverklaring als noodzakelijk gevolg heeft dat de aanvrager van concordaat — *die wegens het onder zijn zaken zijn zelf een gecontroleerd beheer heeft aangevraagd* — in een gunstiger positie komt te staan dan voordien en de schuldeisers tussen de periode van verwerping van het concordaat en de datum waarop een nieuw concordaat zou aangevraagd — en hier blijkt de willekeur van de aanvrager zelf te beslissen — elke waarborging van hun rechten zien teloor gaan;

dat immers in dit geval van niet homologatie de vraag opduikt of de rechter-commissaris de bevoegdheden, hem bij vonnis van aanstelling toegewezen, nog behoudt bij afwijzing van concordaat door later vonnis uitgesproken: hetgeen negatief blijkt te moeten beantwoord worden; terwijl zich in laatstgenoemd geval dan eveneens de vraag stelt of de schuldeisers, die juist wegens het gecontroleerd beheer hun vertrouwen aan de schuldenaar hebben geschonken, dit laatste zouden behouden;

Aangezien daarenboven soortgelijke maatregel onbetwistbaar de behandeling van het concordaat en de goede werking van dit laatste verhindert of minstens in ruime mate vertraagt;

dat de wetgever zulks juist heeft willen vermijden door strikte termijnen voor indiening der vordering en voor belegging van vergadering van de schuldeisers te bepalen;

dat derhalve de vraag in verwerping van homologatie en bekoming van een nieuwe termijn voor aanvraag in concordaat dient verworpen;

*Om deze redenen,*

De Rechtbank,

Gelet op het wetsbesluit van 25 September 1946, artikel 24, en de wet van 18 April 1851;

Na hierover beraadslaagd te hebben naar verluidt de wet;

Gelet op de wet van 15 Juni 1935 in zake taalgebruik;

Alle verdere of strijdige besluiten verwerpend als niet dienend ter zake;

Verwerpt de vraag tot gerechtelijk accoord en verklaart de Naamloze Vennootschap Jongberg Shipping Agency, haar maatschappelijke zetel hebbende ter Schuttershofstraat 21, te Antwerpen, alhier ingeschreven in het handelsregister onder het nummer 119.575, in falings, enz.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

## RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

1e Kamer. — 26 December 1953.

Voorzitter : M. Van Daele.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs. De Vos, De Grootte en Van Duerm.

**Verzekering van een auto. — Vergoeding van de schade aan een derde (financieringsmaatschappij) krachtens bijzonder polisbeding. — Geen wettelijke subrogatie van de verzekeraar tegen de veroorzaker der schade.**

*Verzekering van auto. — Polisbeding dat bij eventuele schade de schadeloosstelling door de verzekeraar zal worden uitbetaald niet aan de verzekeraar maar aan een aangewezen derde (financieringsmaatschappij). — Na aanrijding schade door verzekeraar vergoed aan deze derde. — Vordering op grond van wettelijke subrogatie door verzekeraar ingesteld tegen de aansprakelijke aanrijder.*

*De derde bij een beding ten behoeve van een derde verkrijgt het voordeel uit het beding zonder dat het eerst in het vermogen van de bedinger valt, zulks onherroepelijk, zodra de derde het te zijnen behoeve bedongene, heeft aangenomen; dit laatste wordt dan geacht tot zijn vermogen te behoren van het ogenblik af, waarop het beding gemaakt werd.*

*Daar de verzekeringspenningen nooit in het vermogen van de verzekerde geweest zijn, is de verzekeraar door betaling aan de derde niet gesubrogeerd in de rechten van de verzekerde, omdat deze tegenover de verzekeraar geen recht had op de verzekeringspenningen, maar alleen het recht om van de verzekeraar de nakoming van het derdenbeding te vorderen.*

*Door subrogatie treedt de gesubrogeerde in de rechten van de schuldeiser, aan wie hij betaald heeft; in casu was deze schuldeiser de derde, die geen vordering tegen de aansprakelijke aanrijder had.*

*Krachtens de wettelijke subrogatie kan de verzekeraar alleen de vordering van de verzekerde ter zake der schade instellen; hij heeft niet een eigen vordering tot betaling van hetgeen hij heeft voldaan.*

N.V. De Nederlandse Lloyd t/ Walcarius.

Aangezien de dagvaarding van 19 Maart 1952, waarbij eiseres als gesubrogeerde in de rechten van haar zekerde van verweerder betaling vordert van 212 gulden tegen de koers van 30 April 1951 of 2.968 fr. met de vergoedingsrente vanaf 30 April 1951 tot de dag der dagvaarding, de rechterlijke rente en alle de kosten van het geding, als vergoeding van de schade door de aan de schuld van verweerder te wijten aanrijding aan de auto van de verzekerde van eiseres berokkend;

Overwegende dat op 21 Maart 1951 te Heestert een botsing plaatsgreep tussen de auto van verweerder en het autovoertuig, bestuurd door Haakman, firmant der dassenfabriek Mönch;

dat verweerder bij vonnis van 20 September 1951 van de Politierechtbank te Avelgem wegens overtredingen van het algemeen wegenverkeersreglement veroordeeld is en zijn schuld dienvolgens wettelijk vaststaat;

Overwegende dat de dassenfabriek Mönch als houder van het aangereiden autovoertuig «Skoda» tegen

wagenschade en wettelijke aansprakelijkheid door polis van 13 Juli 1950 bij eiseres verzekerd was, met in het contract volgende speciaal beding :

«Uitdrukkelijk wordt bepaald dat, zolang de bij deze polis verzekerde automobiël nog niet in eigendom van verzekerde is overgegaan, eventuele uitkeringen ingevolge de risico's genoemd onder A... zullen worden uitbetaald aan Auto-Crediet te Amsterdam » ;

Overwegende dat eiseres op 30 April 1951 212 gulden, bedrag der schade door haar expert geraamd, heeft uitbetaald aan Auto-Crediet Amsterdam;

dat eiseres thans, steunende op de wettelijke subrogatie in de rechten der firma Mönch, de door deze geleden schade van verweerder terugvordert;

Overwegende dat verweerder de subrogatierechtsgrond betwist, voorhoudend dat eiseres aan Auto-Crediet krachtens speciaal beding der polis moest betalen en heeft betaald, zodat zij de firma Mönch niet voldeed en dienvolgens niet in de rechten dezer verzekerde firma tegen verweerder kan getreden zijn;

Overwegende dat de door de firma Mönch gebruikte auto op het moment der botsing inderdaad nog niet haar eigendom was; dat de firma echter als houdster en gebruikster van de auto zich tegen wagenschade en burgerlijke aansprakelijkheid verzekeren kon, daar men niet eigenaar van een auto moet zijn om een verzekeringscontract nopens de schadelijke gevolgen van het gebruik daarvan te sluiten (Cfr. Burg. Rb. Charle-roi, 24 Oct. 1938, Bull. Ass. 1939, pag. 229);

Overwegende dat ook in het Nederlandse recht de wettelijke indeplaatsstelling bestaat in een geval als het onderhavige (Molengraaff, Leidraad Nederlands Handelsrecht. 1948, Deel II, bl. 882);

dat echter de vraag rijst of eiseres in de plaats van Mönch is getreden door de voldoening van diens vordering op verweerder, weliswaar aan een derde, door Mönch aangewezen persoon;

dat immers eiseres slechts in de plaats van Mönch de vordering tegen verweerder kan instellen;

Overwegende dat voornoemd speciaal beding een beding is ten gunste van derden, geënt op een verzekeringscontract tussen eiseres en Mönch, beding ter voldoening van een verbintenis die de bedinger tegenover de derde had en die hij langs de belover om wil doen uitvoeren;

dat het m.a.w. een beding is, onder bezwarende titel aangegaan;

Overwegende dat volgens de eenstemmige rechtsleer de derde het recht uit het beding verkrijgt zonder dat het eerst in het vermogen van de bedinger valt (Kluyskens, De Verbintenissen, 1948, nr 41ter; De Page, T. II nr 663 met noot 4 en 5) en dat deze toestand onherroepelijk is, zodra de derde het te zijnen behoeve bedongene heeft aangenomen;

Overwegende dat dit ten deze het geval is, vermits Auto-Crediet het te haren behoeve voordeel heeft aanvaard en dit voordeel dienvolgens geacht wordt tot haar vermogen te behoren vanaf het ogenblik waarop het beding gemaakt werd (zie De Page 1 c.);

Overwegende dat dienvolgens, vermits deze 212 gulden nooit in het vermogen van Mönch geweest zijn, eiseres niet door deze betaling aan Auto-Crediet gesubrogeerd is in de rechten van Mönch, daar Mönch tegenover eiseres geen recht had op die som, maar alleen het recht om van eiseres de naleving van het beding te vorderen (De Page, T. II nr 700 B 2°/;

Overwegende dat subrogatie als ter zake, die feitelijk een cessie van inschuld is (De Page, T. III, blz. 467 in fine) tot gevolg heeft dat de gesubrogeerde in de rechten treedt van de schuldeiser, aan wie hij betaald heeft (art. 1436 Nederlands B.W.);

dat deze schuldeiser hier Auto-Crediet was, die geen vordering tegen verweerder had;

Overwegende dat de verzekeraar alleen de vordering van de verzekerde ter zake der schade kan instellen, daar hij geen eigen vordering tegen de schadeverwekker bezit tot betaling van wat hij aan de verzekerde heeft uitgekeerd (Molengraaff l.c. bl. 883);

dat de verzekeraar zijn eigen schuld voldoet en dus de actie op grond van zaakwaarneming of vermogensverschuiving zonder oorzaak, spruitend uit art. 1236 B.W. (1418 Ned. B.W.) tegen de schuldenaar niet kan inroepen;

dat de vordering overigens op de wettelijke subrogatie steunt en het rechterlijk contract op die rechtsgrond gebonden is;

Overwegende dat eiseres niet kan opwerpen, dat zij toch recht tegen de aansprakelijke verweerder heeft, omdat de wet die de zogezegde subrogatie instelt, slechts 2 voorwaarden vereist: betaling van de veroorzaakte schade (de wet bepaalt niet aan wie de betaling moet geschieden) door de verzekeraar van de schadelijgende;

Overwegende dat de wet in elk geval de verzekeraar in de plaats van de door hem voldane verzekerde heeft willen stellen, zodat het beding impliceert dat alleen de firma Mönch de schadevordering tegen verweerder kan instellen, vermits hier geen cessie van inschuld (in de subrogatie lato sensu) door Mönch aan de verzekeringsmaatschappij kan geschieden, zodra Auto-Crediet als derde het te haren behoefte gemaakte beding aanvaard heeft, wat hier geschied is;

Overwegende dat de eis dienvolgens ongegrond is;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend,  
Verklaart de vordering van eiseres ongegrond en wijst ze af, met veroordeling van eiseres in alle kosten;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-teenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

## VREDEGERECHT TE ARENDONK

30 October 1954.

Rechter: M. Thiers.

Advocaten: Mrs Van Damme en Winderickx.

**Sociaal recht. — Het onderwijzend personeel van een bijzondere school is niet onderworpen aan de wettelijke bepalingen op de maatschappelijke zekerheid.**

*De onderwijzer van het erkend Technisch Onderwijs is niet onderworpen aan de wettelijke bepalingen op de maatschappelijke zekerheid, daar zodanig onderwijzer geen bediende is, immers eerder een medewerker en zeker geen ondergeschikte. Hem wordt wel het onderwijs van een bepaald vak opgedragen en een uurrooster voorgeschreven, maar in zijn onderwijs en de vorming van zijn leerlingen — zijn wezenlijke taak — is hij noodzakelijk zelfstandig, zodat het element ondergeschiktheid hier afwezig is.*

*De overeenkomst tussen het schoolbestuur en de onderwijzer is niet een bediendencontract, doch een overeenkomst van eigen aard en derhalve niet onderworpen aan de verplichtingen van de R.M.Z., daar het Wetsbesluit van 28 December 1944 het gebied van de R.M.Z. beperkt tot de arbeidsovereenkomsten en het bediendencontract.*

*Uit verscheidene andere wetsbepalingen blijkt ten overvloede dat de onderwijzers van een bijzondere school niet bedienden zijn.*

R.M.Z. t/ V.Z.W.D. Zusters Annonciaden.

Aangezien de eis strekt tot de betaling door de verweerster aan de aanlegger van in hoofdzaak een som van 7155 fr. voor bijdragen, bijslagen en intresten, verschuldigd ter gelegenheid van wedden, uitbetaald aan leden van het onderwijzend personeel van de verweerster, in haar inrichting van erkend technisch Onderwijs;

### *De Ontvankelijkheid:*

Aangezien de dagvaarding vooreerst de ontvankelijkheid betwist omdat de dagvaarding gericht is tegen een niet bestaande V.Z.W.D. zijnde de school-inrichting te Ravels;

Aangezien de dagvaarding gericht is tegen de V.Z.W.D. «Zusters Annonciaden», uitbaatster van het Leerwerkhuis Kant en Naad gevestigd te Ravels; aangezien de aanlegger staande houdt dat de V.Z.W.D. «Zusters Annonciaden» wel degelijk bestaat, ingericht bij een in het Staatsblad gepubliceerde stichtingsacte, ingeschreven in het daartoe bestemde register ter griffie van de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout, en dat van die V.Z.W.D. het leerwerkhuis in kwestie afhangt met zijn «Inrichtend Comité»; aangezien de wet van 27.6.1921 op de verenigingen zonder winstgevend doel in haar art. 13 aan de beheerraad van die verenigingen toelaat zijn bevoegdheid over te dragen, zodat het inrichtend Comité van het leerwerkhuis in kwestie dient beschouwd te worden als de taak te vervullen, hem door de V.Z.W.D. toevertrouwd om dezer maatschappelijk doel te verwezenlijken; aangezien het verband tussen beide door de Verweerster niet geloofhend werd, haar besluiten enkel de dagvaardiging interpreterend op een onjuiste wijze;

Aangezien de zaak ontvankelijk te verklaren is;

Ten gronde:

Aangezien de verweerster staande houdt dat het onderwijzend personeel van het Erkend Technisch Onderwijs (E.T.O.) niet is onderworpen aan de wetgeving op maatschappelijk gebied omdat de onderwijzer geen bediende is, immers eerder een medewerker en zeker geen ondergeschikte; dat hem wel een bepaald vak wordt toevertrouwd en een bepaald uurrooster, enz. wordt opgelegd, wat het uiterlijke, het kader van zijn werk betreft; maar hij niettemin in zijn onderwijs en de vorming van zijn leerlingen — het essentiële van zijn taak — noodzakelijk op zichzelf staat; immers alleen reeds een regelmatig en aanhoudend toezicht of bewaking — normaal in het werkcontract en mogelijk ook in het dienstcontract — zou de onderwijzer alle gezag ontnemen en het doel zelf van de inrichting volledig doen mislukken, en zulks in het Lager Onderwijs minstens zo zeer als in het Hoger Onderwijs, wat ook De Page (T. IV, n° 846) er van zegt;

Aangezien dus het gewone begrip van ondergeschiktheid hier niet voorhanden is, waar het gaat om het essentiële van de taak van de onderwijzer, zodat zijn aanwervingscontract een contract sui generis is en niet een bediendencontract; dus niet onderworpen aan de verplichtingen van de R.M.Z., daar de B.W. van 28.12.1944 het domein van de R.M.Z. beperkt tot het arbeids- en het bediendencontract;

Aangezien dan ook b.v. de wet van 18.6.1930 op het

bediendenpensioen een extra-artikel 2 bevat, dat de leden van het Onderwijzend personeel bij private onderwijsgestichten, en voor wie het pensioen nog niet ingericht was, met de bedienden gelijkstelt voor wat het pensioen betreft; nutteloze tekst zo de onderwijzers bedienden zijn, nodige tekst zo ze het niet zijn; aangezien dan ook het K.B. van 12.12.1933 op het T.O. duidelijk het onderscheid maakt tussen het onderwijzend personeel enerzijds, en de bedienden, werklieden en dienstpersoneel anderzijds (art. 7, al. I, art. 12, al. 2, 3, 4)

Aangezien zo art. 7 der wet van 30.1.54 de leden van O.P. van het E.T.O. « niet meer onderworpen verklaart aan de R.M.Z., zulks niet noodzakelijk op een vroegere wettelijke toestand meer wijst dan op een vroeger op vele plaatsen feitelijke toestand;

*Om deze redenen:*

Vonnissende op tegenspraak en in eerste aanleg, alle verder reikende of tegenstrijdige besluiten verwerpend, verklaren het geding ontvankelijk maar niet gegrond; wijzen de eis af in zijn geheel, kosten ten laste van de aanlegger.

NOOT. — Anders o.a. Vredeg. Antwerpen, 23 September 1954, R.W. 1954-1955, kol. 859.

## VREDEGERECHT TE PEER

13 Juli 1954.

Rechter : M. Roelandts.

**Koop en verkoop. — Koopvernietigende gebreken. — Vervaltermijn krachtens de wet van 25 Augustus 1885.**

*De in de artikelen 2, 4 en 5 van de wet van 25 Augustus 1885 bepaalde vervaltermijn is niet van toepassing, indien de verkoper of de ruiler eerst te goeder trouw voor een onbevoegde rechter gedagvaard is (art. 11 van voornoemde wet).*

Cornelis t/ Gerits.

Gelet op de geboekte inleidende dagvaarding van deurwaarder Smeets A. te Peer, dd. 28 Mei 1954, waarbij gedaagde te goeder trouw gedagvaard werd tot koopvernietiging voor de heer Vrederechter van het kanton Beringen;

Overwegende dat de genoemde heer Vrederechter, zich onbevoegd verklaarde « ratione loci », bij vonnis dd. 4 Juni 1954 daar het betwiste huisdier verkocht en geleverd werd te Peer, waar de verweerder woonachtig is en dat bij de overeenkomst geen andere plaats voor de levering bepaald werd (artikel 42 Wet 25-3-1876); Gelet op de nieuwe dagvaarding van deurwaarder A. Smeets te Peer, dd. 11 Juni 1954, geboekt en ingeschreven ter rolle onder nummer 258 en op de beweegredenen er in aangehaald;

Overwegende dat alhoewel de normale termijn om te dagvaarden verstreken is overeenkomstig de bepalingen van artikel 4 van het K.B. dd. 31 Mei 1951, betreffende de koopvernietigende gebreken, deze eis ontvankelijk mag verklaard worden, zich steunend op artikel 11 der wet van 25 Augustus 1885 betreffende de koopvernietigende gebreken, waarin gestipuleerd wordt dat het verval uitgesproken door de artikelen 2, 4 en 5 van genoemde wet, volstrekt is en ambtshalve

zal toegepast worden, uitgenomen in het geval dat de verkoper of de verwisselaar oorspronkelijk en te goeder trouw, voor een onbevoegde rechter zou gedagvaard zijn, hetgeen in casu het geval is;

Overwegende dat de vordering van eiser er toe strekt te horen zeggen voor recht dat de koop van een stier, rood-wit, een jaar oud, gesloten op 15 Mei 1954, tussen hem en verweerder verbroken is wegens koopvernietigend gebrek, namelijk tuberculose; tevens verweerder te horen veroordelen om genoemde stier terug te nemen en aan eiser terug te betalen de som van 8.250 fr., zijnde de verkoopprijs van deze stier, vermeerderd met het bedrag van 500 fr. ten titel van schadevergoeding, de kosten van het deskundig verslag, de wettelijke intresten en de kosten van het geding;

Overwegende dat uit het deskundig verslag, dd. 31 Mei 1954, van de heer Vankrunkelsven, Veearts te Diest, aangesteld bij bevelschrift van de heer Vrederechter van het kanton Beringen, dd. 26 Mei 1954, blijkt dat het dier in kwestie aangetast is door koopvernietigend gebrek, genaamd « tuberculose »;

Overwegende dat overeenkomstig de bepalingen van artikel 1 der wet van 25 Augustus 1885 er aanleiding is artikel 1641 B.W. in dit geval toe te passen, waarbij de verkoper gehouden is tot vrijwaring wegens de verborgen gebreken van de verkochte zaak, die deze ongeschikt maken tot het gebruik waartoe men ze bestemt;

*Om deze redenen,*

Zeggen voor recht dat de koop van voornoemde stier, afgesloten de 15 Mei 1954 tussen de verzoeker en verweerder verbroken is door de schuld van deze laatste, enz.

## BIBLIOGRAPHIE

**René DEKKERS. — Précis de droit civil belge. — Tome I. — Etabliss. Emile Bruylant, Brussel. — 1954. — 1002 p.**

Prof. René Dekkers is niet enkel een van onze meest vooraanstaande geleerden op het gebied van het recht, hij is tevens een van onze meest vruchtbare wetenschappelijke werkers, die ons haast elk jaar komt verrassen met een uitgebreid wetenschappelijk werk van uitzonderlijke betekenis. In de vooroorlogse jaren publiceerde hij kort na elkaar twee werken « La fiction juridique » en « La lésion énorme » die dadelijk de aandacht op hem vestigden en waardoor hij blijk gaf van verbluffende kennis zowel op het gebied van de rechtsgeschiedenis, de rechtsvergelijking en de algemene theorie van het recht, als van het positieve recht en de rechtspraak. Kort nadien schreef hij in het Nederlands een fris werk over « Het humanisme en de rechtswetenschap in de Nederlanden » waarin hij enkele merkwaardige figuren van oud-vaderlandse juristen deed herleven. In de oorlogsperiode en onmiddellijk daarna werkte Prof. Dekkers op intensieve wijze mede aan het tot stand brengen van het groot leerboek van burgerlijk recht van Henri De Page. Hij nam de lastigste en moeilijkste delen van het burgerlijk recht voor zijn rekening en publiceerde de tractaten over de zaken, de erfenissen, het huwelijksgoederenrecht en belangrijke gedeelten aangaande de voorrechten en hypotheeken, de overgang van onroerende rechten en de verjaring. Gezien deze buitengewoon belangrijke medewerking, die Prof. Dekkers hierdoor aan het leerboek van De

Page verleende, zou dit laatste stellig billijkerwijze het leerboek De Page-Dekkers dienen genoemd te worden.

In 1951 kwam Prof. Dekkers de rechtswereld verrassen met zijn «*Bibliotheca belgica juridica*» waarin een volledige bibliographie wordt gegeven van al de rechtsgeleerde werken die in de Nederlanden verschenen tot het jaar 1800, met een biographische nota voor de meeste van onze oude juristen. Dit werk, dat door de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen werd uitgegeven, is een onschatbaar basiswerk voor al wie zich in de Nederlanden met rechtsgeschiedenis bezighoudt. Daarop volgde dan weer een boek van een heel andere aard «*Le droit privé des peuples*» waarin de auteur op grond van een zeer breed rechtsvergelijkend onderzoek uiterst originele stellingen opbouwt betreffende de algemene grondslagen van het recht.

En het is na al deze prestaties, waarvan de overvloed volledig geëvenaard wordt door de uitzonderlijke degelijkheid, dat Prof. Dekkers ons thans dit eerste deel heeft geschonken van zijn «*Précis de droit civil belge*». Het is de bedoeling van de schrijver een beknopt, klaar en zakelijk overzicht te geven van het burgerlijk recht, in drie delen, waarvan het eerste, dat thans verschenen is, 1000 bladzijden bedraagt.

Dit eerste deel bevat het volledig familierecht en het zakenrecht met, erbij aansluitend, de overgang der onroerende zakelijke rechten en het boek wordt besloten met de studie van de verjaring.

In een tweede deel, waarvan ons medegedeeld wordt dat het handschrift reeds volledig persklaar is, zullen de verbintenissen behandeld worden, de bewijsmiddelen, de contracten en de zekerheden, waarna dan in een derde deel, dat ook nog in 1955 zal verschijnen, het huwelijksgoederenrecht, de erfenissen en uiteindelijk de schenkingen en testamenten zullen worden behandeld.

Niets is moeilijker dan een beknopt leerboek samen te stellen. Enkel datgene wat essentieel belang heeft uitkiezen en zonneklaar klassificeren, alle niet onontbeerlijke ballast schiften en uitwieden en een geheel opbouwen van gave eenvoud en kristalklare helderheid, is een taak die uitzonderlijke eisen stelt aan degene die haar durft ondernemen.

Laten wij onmiddellijk zeggen dat Prof. Dekkers het doel, dat hij zich stelde, op meesterlijke wijze heeft bereikt. Stellig is er in ons land sedert de thans verouderde werken van Galopin geen enkel leerboek over burgerlijk recht verschenen, dat de graad van helderheid bereikt die ons in dit werk zozeer bekoort.

Het zal Prof. Dekkers voorzeker hartpijn gekost hebben vele interessante historische gegevens achterwege te laten, talrijke passionante betwistingen uit te schakelen en de lijn van de evolutie der rechtspraak over zovele punten niet uit te stippelen. Doch de auteur heeft zich niet laten verleiden door zijn wetenschappelijke belangstelling en met ijzeren hand heeft hij weten te snoeien om alleen de essentiële takken en twijgen over te laten en aldus de boom zijn maximum kansen te geven voor het bloeien en het dragen van vruchten.

Doch men beelde zich niet in dat het werk van Prof. Dekkers aldus geworden is tot een kaal geraamte. Voortdurend wordt er verwezen naar de belangrijkste arresten van het Hof van Verbreking en de keuze, welke in dit opzicht door de auteur gedaan werd, is op zichzelf een van de bijzondere eigenschappen van het boek. En ook de historische gegevens en de betwistingen worden niet volledig

uitgeschakeld, doch op beknopte wijze met enkele woorden in herinnering gebracht, waarbij dan voortdurend verwezen wordt, voor nadere toelichting, naar het grote «*Traité*» van De Page-Dekkers.

Als eerste oriëntatie in het burgerlijk recht en als studieboek voor de studenten is er geen betere handleiding denkbaar dan deze waarvan thans het eerste deel voor ons ligt. Doch ook «*Nachschlagewerk*» voor de gevorderde juristen heeft het boek zijn zeer bijzondere waarde wegens de uiterst persoonlijke classificering en behandeling der stof. En verder treft ons, bijna op elke bladzijde, de ene of andere eigenaardigheid, een korte bedenking, een vraag, een zeer persoonlijke opmerking en zovele toesten die blijk geven van diep doorzicht, van sterke denkkraft en van scherp onderscheidingsvermogen, hoedanigheden die aan de grote jurist die Prof. Dekkers is, in de hoogste mate eigen zijn.

Het dient ook nog gezegd dat dit leerboek zeer dicht staat bij de realiteit. Voortdurend wijst de schrijver er op of de wetgever al of niet geslaagd is in zijn regelende taak, of het doel dat hij zich gesteld heeft al of niet bereikt is geworden, of in het door hem opgebouwde stelsel al of niet voldoende logische kracht schuilt. Over dit alles worden telkens slechts enkele woorden gezegd doch op zo rake wijze dat vele bladzijden theoretische studie erdoor worden vervangen.

Niet alleen de student moet van dit boek houden en er met genot en liefde in werken, doch elk jurist zal werkelijk bekoord zijn door zo grote volledigheid in zulk beknopt bestek, door zoveel helderheid en synthetische kracht.

In het zo omvangrijk oeuvre van Prof. Dekkers zal zijn «*Précis*» een ereplaats innemen.

*René Victor.*

# 1. Handelingen van de Koninklijke Commissie voor de Uitgave der Oude Wetten en Verordeningen van België, deel XVIII, afl. I, 1954.

Het laatst verschenen deel van de Handelingen der Koninklijke Commissie der Oude Wetten is een waar boek geworden van 344 bladzijden. Na de processen van der zittingen van 23 October 1953 en 18 Februari 1954 bevat het vijf belangrijke artikelen.

Eg. I. Strubbe en Edw. Spillemaekers geven, met een inleiding, de tekst van de belangrijke «*Antwerpse Rechtsaantekeningen van Willem de Moelnere*» uit het begin der 15<sup>e</sup> eeuw, een interessante bijdrage tot het Antwerpse privaatrecht en een kostbare bron voor de geschiedenis van het pleidooi in de Nederlanden. Een index op de eigennamen, een glossarium en een zakenregister maken van deze studie een merkwaardig geheel (p. 7-148). Mevr. Paulette Mangano-Leroy publiceert, met een inleiding, de «*Actes Tournaisiens de droit privé, 1275-1522*»: een groep van de 600.000 chirografen, behorende tot het in 1940 totaal vernielde fonds, en die de auteur gedurende de periode 1938 tot 1940 afschreef (p. 149-234). Joseph Ruwet geeft een chronologische lijst van «*Les édits monétaires liégeois, 1482-1625*» (p. 235-290), terwijl Guido Van Dievoet «*een reglement tot hervorming van het Burgerlijk Procesrecht te Veurne (1785-1788)*», te Brugge bewaard, publiceert (p. 291-308). J. van Roggen ten slotte geeft de uitslag van zijn studie over «*Enquête du Conseil Souverain de Brabant relative à la tutelle (1671-1672)*» (p. 309-344).

**2. Verslagen en Mededeelingen van de Vereeniging tot Uitgaaf der Bronnen van het Oud-Vaderlandsche Recht, deel XI, n° 1, Utrecht, 1954.**

Na het verslag van het bestuur der vereniging over de activiteit gedurende de jaren 1952 en 1953 onderzoekt B. H. D. Hermesdorf in een belangrijke studie het « Te hoofde gaan » (p. 17-50), en bestudeert J. Ph. de Monté Ver Loren « Het ontstaan van een kleine landsheerlijkheid, de vorming van het « graafschap » Kruine » (p. 51-70). D. Th. Enklaar heeft in twee uiteengelegen streken van Nederland een marke aangetroffen, met een gemengd karakter: te Mierlo, in Noord-Brabant en te Almelo in Twente: hij geeft het resultaat van zijn bevindingen in « Gemengde Marken » (p. 71-78). Naar aanleiding ener oorkonde van bisschop Hendrik van Vianen voor de vrijgelatenen der Amerfoortse kerk, Everburg en haar nakomelingschap, van 10 Juli 1265, onderzoekt Mej. A. Johanna Maris de « Niet riddersmatige dienstlieden in het Nedersticht » (p. 79-88). J. Th. de Smidt publiceert, met de nodige inleiding en tabellen, « De keuren van de Vier Ambachten van 1242 en 1261 en die van Saaftinge van 1263 » (p. 89-176), terwijl R. Feenstra een belangwekkend stuk publiceert over « Keizerrecht en Romeins recht in Friesland », wat hem aanleiding biedt een reeks aantekeningen te maken bij de jongste literatuur over dit onderwerp (vooral Hermann Krause's Kaiserrecht und Rezeption) in verband met een onuitgegeven geschrift van S. H. van Idsinga (p. 177-252).

**3. Tydskrif vir Hedendaagse Romeins-Hollandse Reg, 17<sup>e</sup> jg., n° 2 en 3, Pretoria-Amsterdam, 1954.**

Onze Zuid-Afrikaanse confrater publiceert, naast boekbesprekingen en vonnisbesprekingen, in de twee laatst verschenen nummers een bijdrage van P. van Warmelo (Pretoria) over « Vervreemding deur die man van roerende goed van die vrou » (p. 93-124); van B. A. L. L. B. de Vos (Kaapstad) over « Aanspreeklikheid van die vrou getroud in gemeenskap van goedere vir gemeenskapsschulle na ontbinding van die huwelik » (p. 125-141); van J. P. Verloren van Themaat (Bloemfontein) over « Die regstelsel en staatsregtelijke instellings van die Oranje-Vrijstaatse Republiek » (p. 142-1664), een in-memoriam voor Prof. Meyers van Prof. D. Bont (p. 183), en een bijdrage van D. J. Le Roux (Kaapstad) over « Die aard en regsrag van parlementêre prosedure » (p. 184-210).

**4. Jaarboek VII van De Oranjeboom (Geschied- en Oudheidkundige Kring van Stad en Land van Breda), jaargang 1954.**

Na een geleidewoord van voorzitter Mr J. W. Bosch, waaruit we vernemen dat de heer P. Scherft als secretaris der vereniging is afgetreden, publiceert deze laatste een merkwaardige uiteenzetting over « Het gratierecht van de heren van Breda », waaruit de humaniteit der Bredase strafrechtspraak in de 18<sup>e</sup> eeuw naar voren komt (p. 11-45). Pater Placidus O.M. cap. publiceert het tweede deel van « De religievrede te Breda » (p. 46-63), terwijl H. Vriend eveneens het vervolg geeft van zijn studie over « De rivier de Mark door de eeuwen heen » (p. 81-90). Twee studies zijn van meer lokaal belang: deze van C. Th. Lohman over « De Kerk van Gilze verbrand en herrezen. 1584-1617 », aldus eveneens een onbekende episode verhalend uit de Tachtigjarige Oorlog (p. 64-74) en van F. A. Brekelmans over « De herberg In den Anker in De Moeren te Zundert » (p. 75-80). Een artikel van

een ruimere draagwijdte is dit van Stanislaw Kot, een der grootste thans levende Poolse geleerden over « Polen in Breda in de 17<sup>e</sup> eeuw » (p. 91-114). Een tiental verzorgde platen illustreren deze artikels.

Een register van persoons- en plaatsnamen, evenals een zakenregister over de zes eerste jaargangen (vanaf 1948 tot 1953) besluiten dit interessante jaarboek. Hieruit blijkt het belang van « De Oranjeboom » niet alleen voor de kennis van de geschiedenis van Breda en Noord-Brabant, maar ook door de talrijke artikelen die de rechtsgeschiedenis aanbelangen.

*L. Th. Maes.*

## BALIELEVEN

### BIJ DE JONGE BALIE

De leiders van veertien conferenties der Jonge Balie, zowel Franstalige als Nederlandstalige, zijn op Zaterdag, 5 Februari i.l., bijeengekomen bij de Voorzitter van de Jonge Balie te Brussel, Mr Paul Humblet.

Woonden deze vergadering bij, Mr Jos Custers, voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap te Brussel; Mr Paul Bové, voorzitter van de Franse Conferentie van de Jonge Balie te Gent; Mr Georges Debra, voorzitter van de Vlaamse Conferentie te Gent; Mr Charles Radelet, voorzitter van de Vrije Conferentie van de Jonge Balie te Luik; Mr Ed. Gallez, voorzitter van de Conferentie der Jonge Balie te Charleroi; Mr Albert Sèrvais, voorzitter van de Conferentie der Jonge Balie te Namen; Mr Jean Massaux, voorzitter van de Vrije Conferentie der Jonge Balie te Verviers; Mr. A. Vantomme, voorzitter van de Conferentie der Jonge Balie te Kortrijk; Mr Gilbert Kirschen, bestuurder van de Conferentie der Jonge Balie te Brussel; Mr Urbain, bestuurder van de Conferentie der Jonge Balie te Mons; Mr Machiels, afgevaardigde van de Franse Conferentie der Jonge Balie te Antwerpen.

Liet zich verontschuldigen: Mr Henry Légrand, voorzitter van de Conferentie der Jonge Balie te Doornik.

De besprekingen gingen over verschillende vraagstukken, die de coördinatie van de werkzaamheden der conferenties aanbelangen. Er werd ook onderzocht in welke mate in de toekomst samenwerking zou mogelijk zijn voor de gemeenschappelijk na te streven doeleinden.

De deelnemers hebben beslist samen te komen in de loop van de maand Maart om van gedachten te wisselen en de verwezenlijkingen van hun conferenties op cultureel en professioneel gebied te vergelijken. Er zal bijzonder aandacht besteed worden aan hetgeen verwezenlijkt werd ten opzichte van de jongeren. Mr Edouard Gallez, voorzitter van Charleroi, heeft aangenomen de wisseling van gedachten in te leiden.

## VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

## OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 Januari - 30 Januari 1955)

### I. STAATS- EN ADMINISTRATIEF RECHT

1. *Onderwijs*. — Bij K. B. van 15 December 1954 (Stbl. 5 Januari 1955, 30) worden, met het oog op de toekenning van studiebeurzen, de als niet universitaire beschouwde hogere studiën, vastgesteld.

2. *Grenzen tussen stad Diksmuide en gemeente Kaaskerke*. — De wet van 9 December 1954 (Stbl. 7 Januari 1955, 50) wijzigt de grenzen tussen de stad Diksmuide en de gemeente Kaaskerke.

3. *Landbouw*. — Het K.B. van 28 December 1954 (Stbl. 8 Januari 1955, 66) bepaalt de wijze van verdeling van een krediet, groot 5 miljoen, tussen de tabaksplanters.

4. *Onderwijs*. — Bij K.B. van 11 December 1954 (Stbl. 8 Januari 1955, 69) wordt het K.B. van 31 December 1953 tot oprichting van de Hoge Raad voor Studie- en Beroepsoriëntering opgeheven.

5. *Onderwijs*. — Bij K.B. van 11 December 1954 (Stbl. 8 Januari 1955, 69) wordt het K.B. van 15 Maart 1954, tot vaststelling van de voorwaarden tot oprichting, erkenning en subsidiëring van de diensten voor studie- en beroepsoriëntering ingetrokken.

6. *Nijverheid*. — *Jaarlijkse statistieken*. — Het K.B. van 10 December 1954 (Stbl. 8 Januari 1955, 70) wijzigt het K.B. van 24 Mei 1954 houdende samenschakeling en wijziging der besluiten betreffende de jaarlijkse statistieken van de voortbrenging in de nijverheid.

7. *Fonds voor buitenlandse handel*. — Het K.B. van 17 December 1954 (Stbl. 9 Januari 1955, 78) regelt het beheer van het fonds voor buitenlandse handel.

8. *Landsverdediging*. — De wet van 27 December 1954 (Stbl. 9 Januari 1955, 79) stelt de begroting van de Rijkswacht voor het dienstjaar 1954 vast.

9. *Handel*. - *Doorvoer*. — Bij M.B. van 8 Januari 1955 (Stbl. 10-11 Januari 1955, 95) wordt het M.B. van 22 Januari 1954 betreffende de doorvoer van bepaalde producten opgeheven.

10. *Landsverdediging*. — Het M.B. van 6 Januari 1955 (Stbl. 12 Januari 1955, 115) wijzigt het M.B. van 15 Februari 1952 houdende het reglement voor de militairen met onbepaald verlof.

11. *Centrale Raad voor het bedrijfsleven*. — Het K.B. van 3 Januari 1955 (Stbl. 13 Januari 1955, 135) stelt het organiek kader van het personeel van het secretariaat van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en van het personeel der gemeenschappelijke diensten van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en van de Bedrijfsraden vast.

Het bepaalt verder de schalen verbonden aan de bijzondere graden.

12. *Rijksschuldbegroting*. — De wet van 28 December 1954 (Stbl. 14 Januari 1955, 150) stelt de rijksschuldbegroting voor het dienstjaar 1954 vast.

13. *Landbouw*. — Het M.B. van 1 Januari 1955

(Stbl. 14 Januari 1955, 164) stelt het bedrag der premien vast toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen.

14. *Volksgezondheid*. — Bij K.B. van 10 December 1954 (Stbl. 14 Januari 1955, 167) worden maatregelen voorgeschreven betreffende de lozing der afvalwaters van de suikerfabrieken en van de suikerbietenrasperijen, zulks in uitvoering van de wet van 11 Maart 1950 op de bescherming van de wateren tegen verontreiniging.

15. *Internationale overeenkomst*. — De wet van 5 Januari 1955 (Stbl. 15 Januari 1955, 178) keurt de te Londen op 3 Juni 1952 gedane verklaring tot verbetering van de tekst van de internationale overeenkomst betreffende de vrijwaring van mensenlevens op zee ondertekend op 10 Juni 1948 te Londen, goed.

16. *Raad voor beroepsoriëntering*. — Krachtens K.B. van 24 December 1954 (Stbl. 15 Januari 1955, 184) wordt het K.B. van 24 October 1936 houdende oprichting van een Raad van beroepsoriëntering opnieuw van kracht.

17. *Politie van het wegverkeer*. — Bij K.B. van 31 December 1954 (Stbl. 15 Januari 1955, 184) worden de artikelen 42, 1, 57, 1°, 61, 1°, 64, 1 en 2, 68, 70, 3, 74, 1, 76 en 87, 3, 1° van het reglement op de politie van het wegverkeer aangevuld of door andere bepalingen vervangen.

18. *Begroting*. — De wet van 30 December 1954 (Stbl. 19 Januari 1955, 234) stelt de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor het dienstjaar 1954 vast.

19. *Wetsontwerpen*. — Krachtens de wet van 14 Januari 1955 (Stbl. 20 Januari 1955, 258) blijven, in afwijking van art. 1 van de wet van 1 Juli 1893, betreffende de gevolgen van de ontbinding der wetgevende kamers ten opzichte van vroeger ingediende wetsontwerpen, sommige ontwerpen van wet bij de kamers aanhangig.

Bedoelde wetsontwerpen worden in deze wet opgesomd.

20. *Handel*. - *In-, uit- en doorvoer van goederen*. — Bij K.B. van 17 Januari 1955 (Stbl. 20 Januari 1955, 265) worden maatregelen betreffende de in-, uit- en doorvoer van goederen vastgesteld.

21. *Volksgezondheid*. - *Gerechtelijk-geneeskundige dienst*. — Bij K.B. van 21 December 1954 (Stbl. 22 Januari 1955, 313) wordt de gerechtelijk-geneeskundige dienst, ingesteld bij het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin bij Regentsbesluit van 7 April 1945, heringericht. Deze dienst heeft tot opdracht bij het onderzoek van de gevallen van oorlogsschade aan personen, de pathologische oorsprong en het wetenschappelijk oorzakelijk verband, het invaliditeitspercentage en de invaliditeitsduur der aanvragers vast te stellen.

22. *Uitvindingen en fabrieksgeheimen*. — De wet van 10 Januari 1955 (Stbl. 26 Januari 1955, 366) schrijft maatregelen voor betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen, welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan.

Ingevolge deze wet is het verboden fabrieksgeheimen en uitvindingen bekend te maken, wanneer deze bekendmaking in strijd is met de belangen van de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat.

Degene, aan wie verbod is opgelegd door de Minister van Landsverdediging zijn uitvinding bekend te maken, heeft recht op herstelling van het hem berokkende nadeel.

Ingeval van betwisting over de vaststelling der vergoeding heeft vooraf een verzoeningsprocedure plaats voor een commissie. Wanneer de verzoening mislukt, behoort de kennisneming der geschillen tot de bevoegdheid der rechtbanken van Eerste Aanleg. Strafbepalingen zijn voorzien.

23. *Voertuigen met eigen beweegkracht.* — Het K.B. van 15 Januari 1955 (Stbl. 27 Januari 1955, 390) vult het K.B. van 31 December 1953 houdende regeling nopens de inschrijving der voertuigen met eigen beweegkracht, niet zijnde rijwielen met hulpmotor, aan.

24. *Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom.* — Lening. — B. K.B. van 8 Januari 1955 (Stbl. 29 Januari 1955, 428) wordt de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom gemachtigd onder Staatswaarborg een lening aan te gaan van 450 miljoen frank.

## II. RECHTERLIJKE ORGANISATIE EN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

25. *Justitie. - Commissie voor de hervorming van de burgerlijke rechtsvordering.* — Bij K.B. van 3 Januari 1955 (Stbl. 14 Januari 1955, 165) wordt de opdracht van de Commissie voor de hervorming van de burgerlijke rechtsvordering inzake deskundig onderzoek, getuigenverhoor, scheidsrechtspraak en op verzoekschrift gewezen beslissingen, ingesteld bij K.B. van 27 Maart 1952 (Stbl. 17 April 1952) verlengd tot 30 Juni 1955.

## III. ARBEIDSRECHT EN MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON

26. *Sociale Voorzorg en Sociale Zekerheid.* — Het M.B. van 20 December 1954 (Stbl. 2-3-4 Januari 1955, 14) wijzigd het M.B. van 31 Mei 1950 tot oprichting van een commissie voor advies inzake statistieken betreffende sociale voorzorg en sociale zekerheid.

27. *Arbeid en Sociale Voorzorg.* — Het K.B. van 31 December 1954 (Stbl. 12 Januari 1955, 107) stelt voor het jaar 1954 het bedrag vast der toelagen toegekend aan de centra tot ondersteuning door de arbeid van onvolwaardigen, invaliden, gebrekkigen, verminkten, blinden, doven en stommen, alsmede aan de werken en instellingen die aan deze personen thuiswerk verschaffen.

28. *Door arbeidsongevallen getroffen.* - *Toelagen.* — Bij K.B. van 28 December 1954 (Stbl. 17-18 Januari 1955, 214) worden de toelagen, verleend bij Regentsbesluit van 19 October 1944, aan sommige categorieën van door arbeidsongevallen getroffen, verhoogd.

29. *Schadeloosstelling inzake beroepsziekten. - Aanvullende toelagen.* — Bij K.B. van 28 December 1954 (Stbl. 17-18 Januari 1955, 216) worden de aanvullende toelagen verleend bij Regentsbesluit van 23 Mei 1949 aan sommige gerechtigden van de wet van 24 Juli 1927 betreffende de schadeloosstelling inzake beroepsziekten, verhoogd.

30. *Door arbeidsongevallen getroffen zeelieden. - Toelagen.* — Het K.B. van 28 December 1954 (Stbl. 17-18 Januari 1955, 217) verhoogt de toelagen verleend bij K.B. van 10 April 1954 aan sommige categorieën van door arbeidsongevallen getroffen zeelieden.

31. *Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.* — Het K.B. van 31 December 1954 (Stbl. 21 Januari 1955, 301)

stelt de Rijksbijdrage voor 1954 vast in de werkingskosten van de door het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn beheerde of erkende kolonies alsmede de toelage voor vacantiehuizen en kolonies, dagkuren, moederhuizen, dag- en nachtkinderbewaarplaatsen.

32. *Verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit.* — Het K.B. van 22 Januari 1955 (Stbl. 24-25 Januari 1955, 342) wijzigd het Regentsbesluit van 21 Maart 1945 betreffende de organisatie van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit.

33. *Pensioen van burgemeester en schepenen.* — Het K.B. van 24 Januari 1955 (Stbl. 24-25 Januari 1955, 343) bepaalt de uitvoeringsmaatregelen van de wet van 15 Juli 1954 betreffende het pensioen van de burgemeesters en schepenen en dat van hun rechtverkrigenden.

## IV. FISCAAL RECHT

34. *Invoerrechten.* — Bij K.B. van 24 Januari 1955 (Stbl. 29 Januari 1955, 429) wordt het tarief van invoerrechten behorende tot de Belgisch-Luxemburgs-Nederlandse douaneovereenkomst gewijzigd overeenkomstig een bij dit besluit gevoegde tabel.

35. *Douane. - Vrijstellingen.* — Het M.B. van 27 Januari 1955 (Stbl. 29 Januari 1955, 434) regelt de vrijstellingen inzake douane.

H. Boonen.

## TIJDSCHRIFTEN

**Rechtskundig Tijdschrift voor België :** n<sup>o</sup>s 3-4, 1955.

Mr W. Calewaert, De strafbare poging. — Mr Fr. Van Put, De Burgerlijke Aansprakelijkheid der Openbare Besturen in verband met hun wegnis. — Mr R. Van Lennep, De Uitvoering.

**Tijdschrift van de Vrederechters :** n<sup>o</sup> Januari 1955.  
Rechtspraak.

**Tijdschrift voor Gemeenterecht :** 1<sup>o</sup> afl. - Januari 1955.

Boekbespreking. — Bevolkingsboeken. — Burgemeester en Schepenen.

**Nederlands Juristenblad :** afl. 6 - 5 Februari 1955.

Jhr Mr H. F. van Panhuys, Facultatieve clausules (1). — Mr A. J. Haakman, De opheffing van het Uniestatuut, m.o. van Prof. Mr C. H. F. Polak en dupliek van de auteur. — Mr I. van Creveld, Geschreven wet tegenover gewoonte en billijkheid volgens het Ontwerp-nieuw B. W. — Mr A. J. Mol, Het gebouw der Utrechtse Rechtbank.

**Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie :** n<sup>o</sup> 4385 - 5 Februari 1955.

Dr A. R. de Brijn, Het gewijzigd ontwerp van wet tot opheffing van de handelingsonbekwaamheid der gehuwde vrouw (II). — H. J. Middendorp, Erfopvolging bij kinderloze huwelijken. — W. H. Lubbers, Bij een foto m.o. Hoofdbestuur en Redactie.

**Journal des Tribunaux :** n<sup>o</sup> 4052 - 6 février 1955.

E. M. Meijers, La revision du Code civil néerlandais. — Emile Bette, Une controverse: La loi uniforme sur la lettre de change et le billet à ordre est-elle en vigueur ? — Jurisprudence.

**Revue Générale des Assurances et des Responsabilités :** n<sup>o</sup> 10 - décembre 1954.

Jurisprudence.